

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 115 (2978) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 május 23

A NŐK PÜNKÖSDI FOGADALMA

Irta Dr. Paál Árpád

Az emberi művelődés történetének óriási fordulója kezdődött el a keresztények első pünkösnapján, mikor „sebesen jövő szél zúgásával”, a tisztító vihar hangjai között jött el a földre Isten lelkének a tüze. Jézus édesanyja és az ő hűséges apostolai egymást védő és egymást biztató szent reménységben várakoztak a nagy eljövételre. A kereszténység első közössége volt ez a várakozó együttes, mely Jézus föltámadását és mennybemenetelét átélte, s a nagy élmény után szinte úgy érezhette magát, hogy isteni Mestere nélkül ő csak árva és elhagyott, csak a földi élet sivárságai, küzdelmei és megpróbáltatásai maradtak a számára. Így érezhette volna magát a hit és reménység nélkül, melyet éppen a Mester hagyott neki örökségül, s mely azt mondta, hogy jönni fog a Szentlélek az ő megerősítésükre és felvilágosításukra. A viharzúgásban, tüzes nyelvek alakjában ez a Szentlélek szállott alá a várakozókra. Átjárta az isteni tűz a lelküket, kitört ajkukról a feltámadás hitének a bátorsága és ihletettsége, kiáradt belőlük a felvilágosító szó, mely isteni izenetként vitte az emberek felé a tanítást, hogy ők Istennek a gyermekei, életük nem hiábavaló, hanem része az isteni örökélet nagy közösségének.

Ezt az első ígértetést már az első pünkösnapon háromezer ember fogadta a szívébe, különböző nyelven beszélők értették meg ugyanannak a szent üzenetnek a hívását, keresztív alá tartották alá az alázatos és boldog meghajtással a fejüket, s a Szentlélek tüze így terjedt még a vízcseppek útján is emberfőrről emberfőrré, egyik szívből a másikba. Az első nap után jött a hitben való testvériesülés mind nagyobb kiterjedésel, jöttek századok és évezredek, s ez időben csak egyre terjedt Krisztus hite, az első pünkösnek ez az öröksége. Így láthatjuk meg az első pünkösnapban Krisztus egyházának a születésnapját, az emberiség összetartásának valami új elindulását, mely a lelkeket az isteni örökélet magassága felé szervezi. Lelkek szervezése a Szentlélek ihletése alatt, szervezés olyan közösségbe, mely nem mérhető földi arányokkal és földi érdekekkel, s mely nemzedékek életét is valami örök életfolyamattá összegezi. A ma élőkön kívül ott vannak velünk az örök lélek-közösségben azok is, kik századokkal és évezredekkel ezelőtt éltek a földön; az ő küzdelmük és érdemszerzésük is velünk van, mikor küzdünk és érdemet akarunk szerezni.

De az az érdemszerzés nem valami olyan, mint amit földies kitüntetések

kel pontosan és hiven visszatükrözni lehetne. Nem is a dűskálódás, a kényelmek puhasága és fényüzése irányában bontakozik ki az igazi érdemség, hanem abban, hogy időálló, örök értékekben ki mit tudott teljesíteni. És időálló, örök értékek megint nem a föld nagy építményeiben vannak, nem a technikai vívmányok szemképráztató nagyságában, mert ezek csak külsőségek. Hanem érték az, ami minden földi alkotásnak a lelkét, az emberekre ható jószágát adja; ami a nagy építmények és technikai csodaművek létrehozásában az emberi összetartás önzetlenségének, egymásért való tevésének az akaratát és eredményét hirdeti. Az ilyen akaratban és eredményben részes mindenki aki kötelességet és munkát teljesített, aki nem üresen élte le földi életét, hanem mindig tudott valakiért dolgozni, fáradni, küzdeni, veritékezni, s tudott vértanú is lenni a maga fölledezésében. És vértanú az is, akit nem vérontó szerszámok küldenek a másvilágra, hanem aki a hétköznapiak szakadatlan munkájával fogyasztja el a maga vérenek életerejét; olyan névtelen munkával, mely hasonló a termőföldéhez.

A pünkösnap azért lett óriási forduló az emberiség művelődése történetében, mert új felvilágosodást, új megismerést hozott az ember értéke felől, s az ilyen életértékelést öntudatosabb emberközösség lelki tartalmává tette. És ezt az öntudatoságot nem a büszke elbizakodottságok irányában fejlesztette ki, hanem abban az alázatos meglátásban, hogy minden legkisebb emberben is benne van a mindenható jószág egy-egy részlete, csak ki kell fejleszteni, mások jószágajlamával összhangba kell hozni, lelkek közösségébe kell bekapcsolni. A keresztény egyház születésnapján az emberi jószágoknak ez az Isten felé szervezése indult meg, s ami azóta társadalmi, gazdasági, politikai mozgalmakként végighullámzott az emberiségen, annak már mind számolnia kellett azzal a tömegesített lélekerővel, mely a kereszténység útján az emberi jószágot akarta felszínre hozni. Hogy mennyire tudott ez az emberi jószág az Isten mindenhatóságának az erejéig fölemelkedni, s így mennyiben tudott a világ eseményeiben elhatározó lenni, — az lehet különböző megvitások és ellentétes becslések tárgya. De az bizonyos, hogy ami népeket föntart és előrevisz, abban mind megvan az a természetfölötti erő, melyet Isten jósága ad a földre, s amellyel a népek csak a jószág, az önzetlenség, a szeretet és az egymásért való áldozatos munka útján találkozhatnak.

Az első pünkösnap keresztény szervezkedése ennek a lelki folyamatnak az öntudatosító megindítása volt az emberiség életében. Azóta nagyra nőtt ez a lelki folyamat, s az emberiség különböző népeinek, vagy érdektörmörüléseinek sok ellenkező eszmearamlásai, vagy megnevrétései küzdenek vele szemben; viszont azonban sok kereszteletlen népben is megvan a keresztény lelkifolyamattal való rokonság és párhuzamosság. Az emberi jószágok nagy találkozása felé halad az emberiség minden ellenkező áramlat dacára is. Különösen azt kell meglátunk, hogy óriási fenntartó és nemesítő életerő lüktet a népek egyszerűségében, s a létért való alázatos és névtelen küzdelmében, mely minden külső feltűnő változás között is biztosítja az egyes népek megmaradását. És még ebben a legmélyebb népeleti folyamatban is további belső mélységet ad, hogy a nő nem keresztül érvényesül legáldozatosabban, legönzetlenebbül, de annál megtartóbban az emberi jószág. A nő nem levők alkotják az emberiség felerészét, de egyúttal azt az életforrást is, melyből az emberiség új és új nemzedékei fakadnak. Az anyaság csodájának ők a napról-napra való megjelenítői, s egyúttal a háztartásnak, az otthonokért való munkának az örök folytatói. Háborúban, békében ők azok, akik a népek életében a folytonos helytállást biztosítják, s míg a férfiak a haza közösségének erejét biztosítják, ők az otthon és a család erejét adják belső tartalomként a hazának.

Mikor az első pünkösnap ama zúgó szélvészben eljött a Szentlélek tüze, az apostolokon kívül Jézus édesanyjának homlokát is bearanyozta annak az alázatos tűznek a lángja. Mintha a nő nem részére érkezett lélekadományt példázná ez az égi láng, mely Jézus anyja homlokára szállott. A keresztény egyház születésnapján a nő nem is felszentelést és felvilágosító kegyelmet kapott, hogy résztvegyen az emberiség új összetartásának, az Istenhez fölérkezni tudó lélek-közösségnek a kialakításában. Legyen ott, hogy az emberiség jósága igazán jószág tudjon lenni, s az egymásért való földi munkában a legnévtelenebb, a napról-napra megújuló, a szakadatlan önfeláldozású kötelességteljesítésnek mindig példaadója legyen. A kenyérért, a gyermekért való gondnak ő legyen az örök állandóságú kifejezője, ő legyen a gyöngédség az élet durva küzdelmei között, s így a nő szellem hozzon a munkába is szerető értelmet, a miénkért való küzdelem és helytállás értelmét. Pünkösnap nem lehetne a Szent-

lélek felvilágosító kegyelmének az ünnepe, ha nem volna legszorosabb és legbensőbb vonatkozásban azzal a hivatással, amit a női nemnek be kell töltenie az emberiség életében.

Jólesik arra gondolnunk, hogy mostani pünkösnapunkon kedves egyidejűséggel a nagyváradi katolikus nők a maguk szervezeti közösségei számára is ünnepet tartanak. Az asszonyok a Szent Mónikáról elnevezett szervezetüket, a leányok a Szent Erzsébetről és Ráskay Leáról elnevezett közösségüket erősítik meg oltár előtti fogadalommal; egyúttal testvéri együttesben teszik közös örömmé, hogy a „Dolgozó Leányok Szövetsége” nevű egyesületnek zászlót avatnak. A pünkösdi tüzek ragyogó melegsége öleli körül a keresztény nők szervezeteinek ezt az oltár elé vonuló szereplését; olyan szereplését, mely nem az emberek előtt akar hivalkodni, hanem a jó Istenhez való hűségre akar példát mutatni. Abban a hűségben legbensőbbben benne foglaltatik a családhoz, az otthonhoz, a munkához, a hazához való hűség is; tehát az oltár előtti fogadalom mind-mind lelki megerősödést jelent a legszebb és legnemesebb emberiségi erények ápolására. Az első pünkösdkor a kereszténység első szervezkedését jelentette, s a nagyváradi nők mostani pünkösnapja mintegy megújítása az első megszervezkedés bensőségének. Az első pünkösnapkor vihar zúgása közt jött a Szentlélek tüze; most is világvihar zúg körülöttünk, s szükségünk van rá, hogy az isteni jószág tüze világítsa és melegítsen bele a lelkünkbe.

Anyák, leányok, munkások, mind-mind fogadalmassai az élet fenntartásának; az emberi küzdelmek között a szeretet, a gondosság, az áldozatos odaadás megvalósításának. Az emberi jószág felé nem a felületi hullámsok adják a haladaást, hanem a mélységek áramlásai; s a női lélek az, mely az emberiségnek jövőérzőbb életösztönét rejti magában. Ebben a mélységben él az emberiség életének az a meghatározása, mely a férfiemet is a jószágos cselekvésekre, a kötelességteljesítésekre mind nemesebb lendületére tudja ragadni. A női rem jósága a maga nagy névtelenségében is vezetője, irányítója, örök biztatója tud lenni az egész emberiség jószágának. Pünkösnapján az ezért való lélektűz világosságát és melegségét érezzük a nagyváradi nők ünnepi fogadalomtételében. Isten segítse őket családjukért, otthonukért, népükért és hazájukért való szent elhatározásukban.

Szakmai értekezletet tartottak a városi vasut és a közüzemek alkalmazottai

Rövidesen intézkedés történik a pénzbeszedők ügyében

(Nagyvárad.) A mintegy 400 tagot számláló városi közüzemi és villamos vasut alkalmazottainak súlyos panaszával több ízben foglalkozott lapunk. Sajnos, a villamos vasut vezetősége ebben a kérdésben olyan merev álláspontra helyezkedett, hogy a N. M. K. útján írásban felterjesztett kérések minden lényeges pontjait nem teljesítette, sőt kereken elutasította. A sokakat érintő választ pénteken este a Munkásetthonban egybegyűlt közüzemi és villamosvasuti alkalmazottak a legnagyobb megdöbbenéssel vették tudomásul. Megállapították, hogy az anyagi helyzetük ezek szerint nem javult.

A pénteki este 8 órakor megtartott értekezleten Szabó János N. M. K. elnök elnöklése mellett mintegy 100 taggal képviseltették magukat az alkalmazottak, akik közül többen kifejezték, hogy Székesfehérvárra, mely sokkal kisebb város, vették alapul a kényszer-alkalmazás tekintetében.

A pénzbeszedők és a pályamunkások sérelmei

Sérelmezték a pénzbeszedők, hogy dacára nagyszámú kauciójuknak, teljes bizonytalanságban vannak amiatt, hogy nincsenek kinevezve. Munkakörük túl van méretezve, mert amíg 1940-ben 2 körzet esett egy személyre, ma 3 körzet óráit kell leolvasni, ami napi 12—14 óra munkaidőt vesz igénybe. Kívánják a régi rendszer visszaállítását. Bérpótlékot csupán december 1-én kaptak 15 százalékos, kívánják a törvényesen megállapított 7—8 százalékos bérpótlék kifizetését. A munkabér különbözet nemfizetése a legnehezebb anyagi helyzetbe sodorta őket. Sérelmezik azt is, hogy vasárnap és ünnepeken is dolgozni kell, amiért semmi túlóráit nem kapnak.

A villamos vasut pályamunkásai előadták, hogy 192 óra helyett 230 órát dolgoznak, azonban a túlóráit a vállalat nem fizeti. Bejelentették, hogyha erre rendelkezés van, úgy készséggel teljesítik, de ha a társaság pénztárába maradna a munkabér, akkor maguknak kívánják, mint jogosan megillető munkabért.

Szabó János elnök kijelentette, hogy az üzemeknek a fennálló rendelkezések szerint *juguk van többlet munkát követelni, de a túlórákat a munkásoknak meg kell fizetni.*

Ezután a lakatos üzemi munkások panasztolták el többek között azt is, hogy sérelmeiket nem merik megvilágítani, tartva attól, hogy elbocsátják őket. Nagy Rudolf vasesztérgályost is elbocsátották.

Szabó János válaszában kijelentette, hogy az elbocsátáshoz minden

munkaadónak joga van a felmondási idő betartásával, azonban ha munkástól a munkaadók őszinteséget és becsülést várnak el, akkor az őszinteség azt kívánja, hogy az elbocsátás okát is közöljék a munkással. Az a hiedelem, hogy a munkásság tömörülését a N. M. K. táborába tiltanák, nem állhat fenn, mert a N. M. K. a nemzeti szellemű magyar munkásság otthona.

Alkalmazhat-e a Városi Vasut zsidót?

Az értekezlet során felolvasták a Nemzeti Munkaközpont titkáranak a Városi Vasut lakatosműhelyében dolgozó munkásság nevében az igazgatósághoz intézett felterjesztését és az arra érkezett választ. Ennek egyik pontjában a munkásság kéri, hogy mindaddig, amíg van Nagyváradon keresztény munkás, addig zsidó alkalmazva ne legyen.

A kérésre az igazgatóság azt válaszolta, hogy a Nemzeti Munkaközpont nem avatkozhatik bele abba, hogy a Városi Villamosvasut, mint magánvállalat alkalmaz-e zsidót, vagy sem és erre a pontra méltatlannak találja a válaszádat.

Az értekezlet további részében Nagy István titkár a bevonult elnök és titkár helyébe helyettesek választására kérte fel a gyűlést, akik egy-

Apolló Filmszínházban
Carole Lombard és James Stewart világhírnépe
E G Y M Á S É R T

Belvárosi
Vasárnap utoljára:
Nem loptam én életemben
Ania Suli, Egry Mária, Szilassy László, Latabár, Bilicsy, legőrlétebb vigjátéka.

Ünnep másodnapján hétfőn új bemutató:
A legkacagatóbb magyar vigjáték:
A balkezes angyal
Tabódi Klári, Vaszary Piri, Jávör, Mály G., Maklár Z., stb
Figyelem! Az ünnep mindkét napján új műsor!

Csupa kacagás, zene, jókedv és izgalom Az idei szezon legnagyobb filmje
Lützow sasok
a CASINOBAN

hangulat megvilágították az ideiglenes helyetteseket. Előközhelyettes lett Sarkadi István, titkárhelyettes Szóke István.

Szabó János képviselő szombaton délelőtt felkereste dr. Soós István polgármestert és előadta a pénzbeszedők sérelmeit. Dr. Soós István polgármester válaszában kifejtette, hogy már több ízben közbenjárt illetékes helyen a közüzemi alkalmazottak érdekében. Ő maga is nagy súlyt fektet arra, hogy az

ügy mielőbb rendeztesseék. Legutóbb néhány nappal ezelőtt volt Budapesten az ügyükben. Most csak azt kéri a közüzemi alkalmazottaktól, hogy várjanak türelemmel, mert néhány napon belül intézkedést vár az ügyükben.

Szabó János tudomásul vette a polgármester válaszáat és kérte további jóindulatát a közüzemi alkalmazottakkal szemben.

Lovas népünk dicső multját idézte fel a tiszthelyettesek nehéz terepversenye

Kitűnő lovasok és fáradhatatlan lovak minden akadályt leküzdöttek. Néhány bucsás, de újra nyeregbe szökik a huszár

Nagyvárad. Saját tud. Ahogy jókor reggel végig ballagunk a Bulikovszky-úton, az egyik lovasági laktanyában nagy mozgolódásra leszünk figyelmesek. Ragyogó szőrű és szerszámu paripák lényegesen elő egy-egy katonai kiegészítésben, frissen borotvált csinos lovasági tiszthelyettesek, tisztetek gyülekeznek. Ma futják le a részükre kiírt vadászlovak díjazási versenyét. Nagy az izgalom és latolgatás. Jókedvűen ugratják, heccelik egymást a lovasok, — tréfián ócsárolják egymás lovát, pedig egytől-egyig valósággal élő bizonyosága mind a 43 ló a világhírű magyar lótenyésztésnek.

Már együtt van minden versenyző. Néhány pattozó vezényező s már kezdődik is a verseny. 43 magyar lovas szökik nyeregbe, annak az ősi magyar lovasnépnek a késői unokái, akinek a szelleme ma is ott él minden nyeregben s büszke bizonyosságot tesz még ma is arról a megállapításról, hogy a magyar ember valóban a nyereghől nőtt ki.

Tíz csoportokban kondíció megállapítás következik. Nincs semmi hiba. Három pernyi időközökkel már indulnak is a nagy sorszámmal ellátott lovasok. A távolság 12 km., számtalan nehezéknél-nehezébb akadállyal.

Az első akadály egy nagy legelő közepén álló gémeskút itató vályúja volt. Úgy úsznak át rajta a lovak, mintha csak játékos jókedvűből csinálnák. Amennyiben már egy vizes árok következett, ezt is mind hiba nélkül hagyják maguk után. Majd egy 1 méter magas és 1 méter széles kőfal s onnan egy 10 méter magas meredek gát megmászása következik, amelynek nehézségét még a peremre helyezett 90 cm. magas sorompó átugratása komplikálja. Most ismét egy magas kőfal jön és a hírhedt Károlyvonal egy rom-erődjét kell meredeken megmászni, amelynek a tulsó oldalán egy 120 cm. széles és mély vizes árkot ugratnak át. Ez már nehéz teljesítmény volt, de mind olyan könnyen veszik az akadályokat, mintha a meggyes pályán ugranak a 60 centis „sövényt.”

Az erősen felázott terepen mind nehezebbé válik az út. A rohanó paripák előtt most egy széles 120 cm-es juh-akol karámja tűnik fel, azon kell be és kiugratni, amelynek külső szélét még egy másfél méteres vizesárok is súlyosbítja. De alig rohanják át a tájtéző lovak ezt a nehézséget, már is egy székertorlasz mered a lovas elé.

Megborsózik a szemlélő háta és már földön kalimpáló lovakat lát a nyúl szívű képzelet, de ezt is baj nélkül hagyják faképnél a versenyzők.

Most a Pece partján tátong egy 15 méteres meredek mélység. Ezen kell leereszteni s közvetlen előtte 130 cm. magas és széles gyepfélgátat átugratni. Majd egy 3 méter szélességű vizesárok bukkan fel, közepén keresztbe emelt ruddal és a tulsó szélén fatönk akadályokkal.

Ilyen akadályt már nem lehet 43 lovasnak hiba nélkül venni. Egy érga csikónak valahogy nem jól jött ki a lépés és úgy repült a huszár, mintha pi-

Fej-
és deréklás, idegesség, émiyégés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOX**

lótá lenne. De alig térünk magunkhoz a szörnyülködésből, már talpon a ló és lovas, szempillantás alatt nyeregbe pattan a szőke fiú és már is száguldanak tovább.

Az első lovas már feltűnik a csendőrszkola sportpályáján. Itt kell még leküzdeni a mesterséges akadályokat. Bi-

**KISKERESKEDŐK!
KISIPAROSOK!**

Mindenki által vezethető, részletes, de áttekinthető pénztárnapló a velejáró utasítással együtt.

Szaniszló-utca 1. — Apolló-palota. Távb. : 30-78.

Az üzlet könnyvelés nélkül — zsebóra mutató nélkül!

Polgár József

könyv- és papírüzletében.

Rákóczi-ut 6. szám alatt megnyitottam
DIVATÁRU ÜZLETET
szolid, figyelmes, kiszolgálás
cégt. **ZÁMBÓ SÁNDORNÉ.**

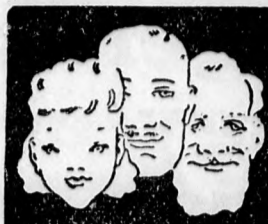
zony már meglátszik a 12 km.-es nehéz terep fáradtsága egyes versenyzőn s meg-
esik, hogy a hosszú hibátlan út végén
ezt a kisebb akadályokat vették el. Így
jár Vártekes István is. ez a egyszerű
lovastiszthelyettes. Leüti lova az utolsó

gát rudját, pedig első lett volna hibátlan teljesítményével.

A verseny után percek alatt rendbe hozzák az agyonizzadt, sáros lovakat, ismét szép tiszták, ragyogóak s lovasaikkal együtt felsorakoznak a helyezése szerint:

Első holtversenyben Várpalotai Ferenc, Heltai Antal és Bertalan Gyula.

Második holtversenyben: Vártekes I. Ignát L., Dicső Z., Német I. és Rakli I. Szép élményt nyújtott a helyőrség lovas tiszthelyetteseinek nehéz feltételű

MINDEN KOR MINDENKOR **ASPIRIN**

versenye. szívből gratulálunk mind a 43-nak, mert újra bebizonyították, hogy egy régi, híres lovasnép gyermekei vagyunk. (K.)

izraelita volt fakereskedőnek, aki a küldeményt zúgforgalomban eladta pengőért és azon dollárt vett, amit Kupferstein Romániába csempészett. A többi vádlott azért került bíróság elé, mert segédkeztek a csempészésben. A vádlottak nagyrésze tagadta bűnösségét. A bizonyító eljárás során Kain Izrael vallomása alapján tisztázódott a bűncselekmény minden részlete. Pénteken hangzottak el a védés és vádtesztések. Az ítélethirdetést mára tüzték ki, de az lapunk zártakor még nem hangzott el.

Sokszorosos túlerővel szemben, vitézül helytálltak honvédeink a charkovi csatában

A keleti arcvonal minden szakaszán támadásba mentek át a németek. Bekerítették a japánok a 10-ik csungkingi hadsereg öt hadosztályát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Május 15 óta csapataink megkezdtek az arcvonal mögött azoknak a területeknek orvlövészeként való megtisztítását, amelyek a téli időszak járhatósági viszonyai mellett megközelíthetetlenek voltak. Azóta igen nagy, erdővel és mocsárral borított területeket kutattak át és több jól felfegyverzett, számszerűen erős orvlövészbandát semmisítettek meg. Egyik, néhány zászlóaljából álló kötelékünk a charkovi csatában a harcok gyújtópontjába került és a sokszoros túlerővel szemben az ellenség megismételt támadásainak vitézül helytállott. A magyar csapatok egyéb arcvonalszakaszain csak szörvényszerű és tűzéri tevékenység volt.

mi félszigetet visszafoglalja és azután a Perekopi földszoroson át oldalbatámadja a németek dél arcvonalát. Az erre szánt hadsereget verték szét és semmisítették meg teljesen a német támadással. Berlinben katonai körökben nem utkolják, hogy

a Keresi félszigeten készenlébe állított szovjet hadsereg és a charkovi hadsereg olyan óriási és modern kitanulmányok teljes mértékben megfelelő hadianyaggal rendelkezett, amilyen mennyiséget eddig még nem szere-

peltettek a keleti háborúban sem. Annál nagyobbra értékelik a német sikereket.

Berlinből jelentik (MTI). (A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyről közlik, pénteken nagyobb német repülőgép kötelék meglepetésszerűen megjelent Szabasztopol kikötője felett és bombatalálatokat ért el a kikötő rendezéseknél és a tengerészeti kaszárnyákban. Egy ellenséges vadászpilóta, amely megkísérelte a harcbejárást a német gépekkel, lelőttek.

A keleti hadjárat legnagyobb páncélos csatája dúl Charkovtól délkeletre

Zürichi jelentés szerint a charkovi csata megindulása óta ma ismeri be első ízben az angol hírszolgálat, hogy a szovjet támadások hevesége csökken, mert Timosenko hadseregének pihenésre van szüksége. Izjumnál, Charkovtól délre, ahol Bock vezérezredes páncélosai támadnak, a harcok egyre hevesebbé válnak. Sznjevo vidékén, Charkovtól délkeletre rendkívül nagyarányú páncélos csata folyik már 4 napja. Ezt a csatát a keleti hadjárat legnagyobb páncélos csatájának mondják. Izjun és Barenkova között Bock páncélosai egyre fokozzák támadásuk lendületét Timosenko déli szárnya ellen. A karéliai szakaszon a harcok a szovjet és a német- finn csapatok között folytatódnak és egyre nagyobb méreteket öltenek.

Tokióból jelentik (MTI). A NTL je-

lenti: A Domei-iroda jelentése szerint Csekiangban a 10-ik csungkingi hadsereg 5 hadosztályát, összesen 100.000 embert elváltak összeköttetésétől, bekerítették és azok megsemmisítése folyamatban van. A hadműveletek során a japán haderők megszállták Iwu, Tungjang, Hsin-sang és Nanki városokat.

Hírről házra jár a hír:
Horváth
Harisnyái
összesen ideig viselhetők.
latky Endre-utca 8.

Kupferstein Ferenc nagyváradi aranyműves és társai bűnpöre a valutarendőrség előtt

Budapestről jelentik: (MOT) A valutarendőrség napok óta tárgyalja Kupferstein Ferenc nagyváradi izraelita aranyműves és több társa bűnpörét. A vád szerint Kupferstein még a múlt évben abban állapodott meg bűntársaival, hogy nyereszkeskedés céljából Románia és Magyarország közt értékeket fognak csempészni. Elsősorban aranyékszert és aranylemezt hoztak be és főként dollárt vittek ki. A felmerült adatok szerint Schwartz Lajos aradi lakos a múlt évben körülbelül hat kiló aranyat és 800.000 lelt juttatott Kupfersteinnek, aki mind azt átadta Kain Izrael szatmárnémeti

lita aranyműves és több társa bűnpörét. A vád szerint Kupferstein még a múlt évben abban állapodott meg bűntársaival, hogy nyereszkeskedés céljából Románia és Magyarország közt értékeket fognak csempészni. Elsősorban aranyékszert és aranylemezt hoztak be és főként dollárt vittek ki. A felmerült adatok szerint Schwartz Lajos aradi lakos a múlt évben körülbelül hat kiló aranyat és 800.000 lelt juttatott Kupfersteinnek, aki mind azt átadta Kain Izrael szatmárnémeti

FELHÍVÁS

Nagyvárad thj. város légoltalmi parancsnoka. — Egészségügyi előadó.

Felhívom a légoltalom egészségügyi szolgálata céljára besorozott egyéneket, hogy f. évi május hó 26-án délután 5. órakor megkezdődő mentőtanfolyamon teljes számmal jelenjenek meg.

Az egyes előadóhelyekre beosztott egyének névsora az alább felsorolt helyeken lesz kifüggesztve, ahol mindenki megtalálja beosztási helyét. A légoltalmi mentőelőadások hetenként kétszer, kedden és pénteken délután 17—19. óráig lesznek megtartva, amelyen a megjelenés büntetés terhe alatt kötelező.

Az előadás helye: I. csoportnak: Premontrei főgimnázium, előadó dr. Petz Gyula. II. csoport: Leányiparisiskola, Csugery-utca 3. sz., előadó: dr. Kovács Vilmos. III. csoport: I. számú állami iskola, Mikszáth Kálmán-utca, előadó dr. Schrambeck Károly. IV. csoport: Kat. Legényegylet, Teleky-utca, előadó dr. Albu Béla. V. csoport: Szent László gimnázium, Deák Ferenc-utca, előadó dr. Deák István. VI. csoport: Velencei kat. Kulturház, Mátyás király-utca, előadó dr. Knézy Jenő.

Dr. Horváth légoltalmi parancsnok.

December 31-ig meghosszabbították az ideiglenes iparendelékek kiadásának határidejét. Budapestről jelentik: (MTI) A minisztérium a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre kiállítható ideiglenes iparigazolványok és iparendelékek kiadására megállapított határidőt 1942. december 31-ig, a képzésnek igazolhatóságára megállapított határidőt 1943. június 30-ig hosszabbította meg. Ez iparhatóságok az ideiglenes parajogositványok hatályának tartamát legfeljebb 1943. június 30-ig hosszabbíthatják meg.

Hírről házra jár a hír:
Horváth
Harisnyái
összesen ideig viselhetők.
latky Endre-utca 8.

MEGNYLILIK!
Nemzeti Onállósítási Alapból
Kőrösi János
könyv- és papír kereskedése.
Nagyvárad, Rákóczi-út, Széchenyi-tér sarok.
Montblanc töltőtollak és levélpapír különlegességek nagy választékban. **Olcsó árak! Telefon: 30-04.**

Olasz tengeralattjáró elsüllyesztett egy erősen védett amerikai óriás csatahajót

A páncélos csatahajó elvesztésével súlyos csapás érte az amerikai haditengerészetet. — 169 ezerre emelkedett a foglyok száma a kercsi földszoroson

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 721. szám alatt a következő különjelentést adta ki: Május 20-án, római idő szerint 2 óra 50 perckor a brazil partok magasságában Fernando de Noronha sziget-től 100 mérföldnyire nyugatra Crossi korvetkapitány parancsnoksága alatt álló Barbarigo tengeralattjáró megtámadta az Egyesült Államok egyik dél felé haladó hajókaravánját. A tengeralattjáró átsurrant a torpedórombolók közt és néhány száz méter távolságból torpedó lövéseket adott le egy Mariland-osztályú 32.000 tonnás 8 drb. 400 milliméteres páncéltörő ágyúval felszerelt csatahajóra, amelyet a tatján két torpedótalálat ért és rövid idő alatt elsüllyedt. A kísérő hajók nem léptek közbe. (MTI.)

Részletek a csatahajó elsüllyesztéséről

Rómából jelentik: (MTI.) A *Giornale d'Italia* közli az első részleteket az amerikai óriás csatahajó elsüllyesztéséről. Az olasz tengeralattjáró parancsnoka éjjel háromnegyed 3 óra után pillantotta meg a nagy amerikai hajórajt. A csatahajót sok torpedóromboló vette körül. A tengeralattjáró habozás nélkül áttörte a tengeralattjárók láncát és néhány száz méternyire megközelítette az amerikai csatahajót, majd mihelyt lőtávolságra jutott, kilőtte torpedóit. Két hatalmas robbanás reszkettette meg a levegőt, majd az amerikai hajó gyorsan süllyedni kezdett. A *Giornale d'Italia* megállapítja, hogy ez ragyogó teljesítmény és végre siker koronázta az olasz tengeralattjárók fáradozásait. A Mariland páncélos csatahajó elvesztésével óriási veszteség érte az amerikai hadiflottát. Az amerikai hadiflotta a háború kitörésekor 15

nagy páncélos csatahajóval rendelkezett. Ezekből 9 darab elveszett, úgyhogy mindössze hat amerikai páncélos cirkáló maradt használatban. — (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) A olasz király és császár a Duce javas-

latára fregattkapitánnyá léptette elő Crossi korvetkapitányt, a Barbarico tengeralattjáró parancsnokát egy északamerikai páncélos hajónak május 20-án történt elsüllyesztéséért. A tengeralattjáró a hajó elsüllyesztése után folytatta cirkáló útját. (MTI.)

Megnyilt a Félix-fürdő

magyar csárdája

Elsőrendű magyar konyha, kitűnő italok, figyelmes kiszolgálás. Nagyszerű kombinált zene, elsőrangú vonatjárdatok. Telefon megrendeléseket 21-63 számon. N. b. vendégeitől szíves pártfogást kér

Balázs Ferenc vendéglős mester.

Lappföldön is újabb teret nyertek a német csapatok

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A kercsi-félszigeten folyó tisztogató műveletek során újabb 19.942 foglyot ejtettünk. Ezenkívül 36 páncélos, 264 löveget és egy páncélvonatot zsákmányoltunk. Ezzel a május 20-iki jelentésben közölt foglyok száma 169.198-ra, a zsákmány pedig 284 páncélosra és 1397 lövegre emelkedett. Harcipülöink Sebasztopal kikötőjében lángbáhorítottak egy kereskedelmi hajót.

Miután Charkov térségében valamennyi szövjet támadást rá nézve súlyos veszteségek mellett visszavertük, a kezdeményezést mi ragadtuk magunkhoz.

Az Ilmen-tótól délre az ellenség folytatta sikertelen támadásait. — Lappföldön a német csapatok támadásaikkal újabb teret nyertek. Egy ellenséges erősoportot, amelyet a harcok során bekerítettek, most megsemmisítettünk. — A Kola-félsziget egyik kikötőjében légierőnk megromgált három szovjet teherhajót. Egyikük elvesztettnek tekinthető. A keleti arcvonal mögöttes területein német és magyar kötelékek felmorzsolgattak egy erősebb bolsevista bandát. Éjjeli naszádink az elmúlt napok során a keleti arcvonalon több bolsevista bombázó- és szállítórepülőgépet lelőttek. Málta-szigetén éjjel-nappal bombáztuk Halfer és Luca repülőtereit. Légítámadások folytak egy északafrikai brit repülőtámaszpont ellen is.

Német tengeralattjárók az Antilláktól keletre, a Karibi-tengeren és a Mexikói-öbölben elsüllyesztettek 20 kereskedelmi hajót 111.600 tonnával. Egy tengeralattjáró a Szent Lőrinc-öblön keresztül behatolt a Szent Lőrinc folyóba és a nagy létszámú haditengerészet és légierő ébersége ellenére elsüllyesztett három hajót 14.000 tonnával. Ezzel az ellenséges hajózás az amerikai vizeken folyó hadműveletek során újabb 23 hajót vesztett 125.000 tonnával. (MTI.)

Páncélosokkal és tengeri aknákkal megrakott brit motorost süllyesztettek el a németek

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderő főparancsnoksága a német tengeralattjárók pénteken jelentett szép sikeréről a következő részletet közli: Az Antillától keletre egy búvárnaszádunk sikeres támadást intézett a Glasgowban bejegyzett 4.900 tonnás

MEGNYILT!

BAKCSY

étterem kerthelyisége
Kapucinus-utca 3 szám

brit motoroshajó ellen, amely a kapitány bevallása szerint Newyorkból Fokváros felé tartott és roskadásig telve volt páncélosokkal, egyéb aktrészekkel, tengeri aknákkal és lőszerrel. Ezzel az ellenfél ismét elárulta, hogy már nem áll nyitva előtte a sokkal rövidebb földközi-tengeri út. Eppen ezért kénytelen a hosszabb és veszedelmesebb utat, a jöremény-séggel teli utat választani, hogy a minden arcvonalon sürgősen szükséges hadianyag utánpótlást rendelkezési helyére szállíthasson. A szintig megrakott hajó néhány pillanattal a torpedótalálat után a mélységbe merült. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 720 közleménye: A cirenaikai arcvonalon kölcsönös tüzéségi párharc folyt. A tengely főgötelei eredményesen támadták az ellenséges arcvonal mögöttes célpontjait. Egy lőszerraktár találat következtében a levegőbe repült. Két földön vesztelő repülőgépet elpusztítottunk, egy harmadikat lelőttünk. Málta célpontjai ellen az olasz és német légierő tovább folytatta támadásait. Újabb részleteket külön jelentésben teszünk közzé. (MTI.)

Hitler és Mussolini táviratváltása az acélszövetség évfordulóján

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A német-olasz barátsági és szövetségi egyezmény aláírásának harmadik évfordulóján a Führer, III. Viktor Emanuel és a Duce, valamint Ribbentrop és Cianó külügyminiszter táviratot váltott egymással. A Führer a következő táviratot intézte az olasz király és császárhoz:

A két, népünket egybekapcsoló barátsági és szövetségi szerződés évfordulója alkalmából kérem, jogadja Felsőged Olaszország dicsőségére és nagyságára, valamint fegyvereink sikerére irányuló őszinte jókívánságaimat.

Az olasz király és császár így válaszolt:

Harmadik évfordulóján ama szerződés megkötésének, amely népünket felbonthatatlan szövetségessé kapcsolta össze, szíves jókívánságaimat óhajtom Önnek, Führer, kifejezni, egyben legfőbb jókívánságaimat tolmácsolom közös harcunk diadalmos befejezésére.

TURUL

könyv, papír és írószer kereskedésben dúsan felszerelt raktár áll a nb. vevőközönség rendelkezésére Rákóczi-ut 7. (v. Meteor helyisége).

Cégt.

Pernyész István

Telefon 18-20.

Lövész Kert étterem, söröző

Valóságos üdülőhely a városban,
a hadapródiskola mellett. Magyaros konyha, kitűnő italok, zene,
figyelmes kiszolgálás

Szíves pártfogást kér

maksai Szabó Géza
vendéglős mester

A Kaukázus felé!

Irta: Csiszár Béla

A páratlanul eredményes keresi csata után, amelyet a németek az Egyesült Államokban és Angliában élő milliárdnyi amatőr hadvezér ellenére is fölülményesen nyertek meg, minden szem a Kaukázusra néz. Bár a német hadvezetőség váltig hangoztatja, hogy a nagy támadásra, amely a tavaszi előkészület után most már mindenképpen esedékes, még nem adták ki a jelt és a keresi offenzíva csak u. n. megye-tisztogatás, hasonlóan a többi arcvonalszakaszon folyó kiigazító hadműveletekhez, — kétségtelen, hogy a keresi offenzívának az 1942-iki döntő német hadműveletek haditerveiben igen nagy a jelentősége. Nem véletlen, hogy éppen Keresen ütött előnék a szovjet hadseregbe a német tavaszi támadás, mert hiszen ez a félsziget az átjárója a Krimnek és a Kaukázusnak. Aki meg akarta hódítani kelet felől a Krim félszigetet, Keres felől tört a félszigetre. Aki a Kaukázust akartauralma alá hajtani, Keresen keresztül tört előre.

Az a tengerszoros, amely a Krim félszigetet és a keresi félszigetet a Kaukázus nyugati nyulványától elválasztja, mindössze 5—6 kilométer szélességű. Rendkívül kedvező átkelési lehetőségek adódnak itt, amelyeket nem akadályozhat meg sem a Fekete, sem az Azovi tenger felől semmiféle ellenséges mozdulat. A Kaukázus egy nyugati nyulványa, amely legközelebb fekszik a keresi félszigethez és a keresi partokhoz, erősen öblösödött, átkelésre igen alkalmas kikötőket rejtget, különösen a félsziget közepétáján és valószínű, hogy itt is történik majd meg a német és szovjet-séges csapatok előbb-utóbb várható part-razzállása. A keresi félszigettel szemben fekvő terület nem nehéz terep. Alig magasodó, táblás fensík, amely csak mintegy 50—80 kilométeres sikeg után kezd dombosodni. Légvonalban mintegy 150—200 kilométer távolságra a partoktól magasodik az első nagyobb hegy, a Popai hegység, amelynek legmagasabb része alig emelkedik 900—950 méter magasra.

Kérdés most már, hogy az esetleges utáni hadműveletekben milyen irány szerepelne? Vajjon a Kubany folyó völgyében nyomulnának-e tovább keleti irányban a támadó csapatok, a Kubany völgyében, amely a kaukázusi nyulvány felett északra fut az Azovi tengerbe, majd pedig a Tyerek völgyében akarnak elérni a Kaspi tengert, hogy így lezárják Szovjetország összeköttetését a közelkelettel, elvágják a szovjet-iráni útvonalat és a bolsevisták összeköttetését a Perzsa öböllel. A másik lehetőség — és nem valószínűtlen, hogy az előnyomulást ebben az irányba folytatják. — az, hogy nagyobb erők part-razzállást hajtanának végre a Kaukázusi hegység déli lejtője alatt elterülő vidéken és pedig a Rion torkolatánál, ahol Poti városa fekszik és itt a Kura völgyében haladva, Baku alatt érnék el a Kaspi tót.

Akár a Kaukázus déli, akár az északi oldalán indulnak majd meg a hadműveletek, nem érdektelen néhány szóban ismertetni az itteni rendkívül érdekes felszínt és történelmét. A Kaukázus közel 4000 méteres gerincmagasságú, örök hóval fedett hegylánc az Azovi tenger és a Kaspi tó között. Elhatárolja Európát Kis-Ázsiától és az Örmény-felvidéktől. A hatalmas hegylánc ma teljes egészében szovjet kézben van. Területén ohasem állt fenn egységes állam az orosz hódítás előtt. Oroszország az 1768—74. évi orosz-török háború végén kapta meg a

Kaukázus északi területének a Tyerek és a Kubany folyókig terjedő vidékét. Az ezt a háborút követő békeszerződés után zúdultak az orosz hadak mind délre és délebbre, míg 1796-ban sikerült megkaparintaniok Bakut is, úgyhogy az orosz határ egyszerűen túljutott a Kaukázus gerincén, sőt Transkaukázia magas vonulatán is. Törökország, valamint Perzsa kénytelen volt határait mind hátrább és hátrább húzni.

1813-ban Perzsa, miután hosszú ideig hasztalanul küzdött — írja az erről szóló érdekes fejtegetéseiben Irmédy-Molnár László dr. — a szláv betolakodók ellen, békét kért és ezzel elvesztette a keleti Kaukázus alatti terület, az u. n. Kura folyó forrásvidékét is. Negyvenéves szabadságharc kezdődött ekkor a kié törzsek részéről, végül is 1877-ben az újabb orosz-török háborúban a kozákok leigázták a még mindig ellenálló georgiai, cserkesz stb. szabadságharcosokat és a St. Stefanoi béke, valamint a berlini kongresszus is elismerte ezeket a területeket az orosz birodalom szervei részéül. Ezzel megkezdődött az eloroszosítás mindent elöntő munkája.

A oroszok kezdetben nem is sejtették, hogy milyen hallatlanul gazdag terület birtokába jutottak itt. A Kaukázus maga egyszerű felépítésű hegység. A dél felé tekintő hegyoldalak meredek, az északiak viszont lankásabban simúlnak bele az orosz táblába. A hegység maga három részre oszlik: Nyugati, Közép és Keleti Kaukázusra. A nyugati a Taman félszigetnél kezdődik, amely szemben van a keresi félszigettel és ahol a Kaukázus lankás halom vidékként emelkedik ki a síkságból. Ennek a lankás ha-

lom vidéknek a határa az Elbruz-nál húzható meg. Az Elbruz 5629 méter magas hegység. Innen az 5045 méter magas Kazbekig nevezik a hegységet Közép-Kaukázusnak, azontúl pedig a Kaspi tóba benyúló Abeszeron félszigetig Keleti Kaukázusnak.

A Kazbekhez közel húzódik az egyetlen járható része a hegységnek. A Kaukázus déli lejtőjére és az alatta elterülő vidékre csakis ezen az úton, az u. n. Gruz-hadiúton át lehet jutni.

Igen érdekes a Kaukázus alatt lakó népek elhelyezkedése. A történelem során számtalan néptöredék szállta meg a Kaukázust. Nyelvük, szokásaik, viseletük annyira elütö egymástól, hogy etnikaiag valósággal kaleidoszkopszerű képet mutat. A georgiaiak nyugati Transkaukáziát lakják, (ezen a néven nevezik a Kaukázustól délre eső ázsiai területet), az örmények főleg Crivany vidékét, de elezörtan élnek Asszerbeizsánban és Georgiában is. A tatárok Transkaukázia keleti részét foglalják el, a mai Asszerbeizsánt. A Fekete tenger partvidékén cserkeszek élnek nagyobb számban. A keleti Kaukázus és a Tyerek vidék mutatja a legtarkább néprajzi képet, ami egyáltalában elképzelhető.

A Kaukázus területének gazdagsága igen változatos — írja érdekes cikkében a fentemlített szerző — sokhelyütt fel-lelhető a mediterrán, sőt a szubtrópusi éghajlat növényvilága is. Gabonafélék megeremnek a hegylanc mindkét oldalán. Transkaukáziában mindennemű gyümölcs bőségesen terem. Sokhelyen még a tea is megerem. Ásványi kincsekben is rendkívül gazdag ez a vidék. Javarezsük kihasználatlanul pihen a föld mélyében. Jelentősek a mangántelepek, de van bőségesen réz is. A kőszén Örményország fő ásványkincse. A legnagyobb a jelentősége természetesen a nyersolajnak, amely nagy bőségben Baku vidékén tör fel a földből.

SICULUS:

TEMPI PASSATI

(Napló-részletek)

Te Deum után a 700 éves ódon templom előtt, a rögtönzött, virággal díszített emelvényen áll a 70 éves ódon tanítónő: *Balogh Róza*. Körülötte nagymamák, akiket ötven évvel ezelőtt tanított s unokák, akiket most tanít.

A tanítónő leányul öszült meg, de lélekben fiatal. Olyan bordában szóték, aminőben a régi selymeket: csak kissé fakultak, de nem nyűtte el az idő s most is van tartásuk.

Pedig e pályán éppen a legutóbbi ötven év porlasztott el sok testi és lelki erőt. E korszakban diktált gyorsabb munkaritmust a haladás. Harcokban vérzett fajunknak is lendülnie kellett, hogy legyen mit tennünk az európai itélkezés mérlegére.

A tanítónőt kisebb helyre rendezte a Gondviselés, de munkája mégsem csupán helyérdekű: beleszivódott egy nemzettestbe. Külön egyedként nem szerepelt, csak behullt a sok millió közé, mint az anatóliai rózsamezőkön is egymásra hull a sok virágszirom, hogy együtt illatszer legyenek s illatosítsanak ismeretlen tájakon. Az általa készített apró, magyar szirmok, ki tudja hol illatosítják a világot?

A tanítónő munkájának az eredménye elvegyült a világ téres mezőin, de maga a munka mégis egyéni volt. Mikor a régi „a, b, c, vaskalap” mesztereknek lemenőben volt a napja, mikor a legtöbb tinta folyt a pedagógiai

kisérletezések útvesztőiben, akkor lesték el a képezdeci növendékek a virágjában levő tanítónő művészi tanítását, amelyben sok volt az öntudatosság, de több volt a természetes rátermettség.

Az idők multak. A tanítványok nőtek és öregedtek, a tanítónő fölött mintha megállt volna az idő.

Es most itt állunk a keresztény templom tövében ötven esztendő után. Itt elevenedik meg a hosszú idő története. Itt rajzanak a kicsi huncutok és szeldek, maszatások és tiszták, de mind szépek és Isten virágos kertjének a palaántái. Egyszerre többezzen. Egymás mellett nagyanya, leány és unoka ugyanazon családból. Műd-a hárman virágot tartanak a kezükben és egymásután mindahárman üdvözlik. Kivülük még sokan mások is. Igazi osztatlan, vegyes iskola. Nem késett el senki.

Csengetnek, kezdődik a tanítás. A földrajz az első tantárgy, lapozgatnak a könyvekben. Jaj, de megcsalnak a régi könyvek, hiszen most mások az országhatárok és azóta sokan elköltöztek a boldogabb országba. Mind-egy. Egy percre mégis felhúzódnak a határsorompók és idesereglenek mind: a szellemi munkások, az iparosok, a földművesek, a napszámosok is mindenünnen s még a mennyország sorompóiról is idefigyelnek, ahol a legszebb hegyek domborodnak. A

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

A májusi szám tartalmából:

Tucci Giuseppe

Körösi Csoma Sándor

Zathureczky Gyula

Magyar politika Európában

Tamás Lajos

A román nép és nyelv kialakulása

Kiss Jenő

Szekták a magyar irodalomban

Martonyi János

Közigazgatásunk reformja

Tessék Samuel, a magyar önmé-

rtetője — Magyarok és roma-

nok Máramarosban — Francia író

a németekről — Magyar szellemi

decentralizáció — Magyarország

népmozgalma 1941-ben

Maj művészetünk irodalma

Előfizetés egy évre: 9 P, egyes

szám ára: 1 P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kö-

lozsvár, Mátyás király-tér 5. sz.

I. emelet. — Postacsekk: 72.809.

Megjelenik minden hó 15-én.

Jézuskiáltó s az Omlás; ahol a legkedvesebb víz folyik; a Küküllő; ahol a legszomorúbb akácok virágnak; a timafalvi temető s ahol a legnagyobb nevezetesség ma; a régi tanítónő: Balogh Róza.

És a régi tanítónő a számtanból kérdez:

— Ötven esztendőben mennyi munkanap és hány munkaóra van?

Rengeteg nagy szám. Ötven esztendőben 11 ezer 400 munkanap és 68 ezer munkaóra van. Ugyanennyi órában csak átlépni is az iskola küszöbét irtó sok. Mennyi öröme, fájdalom, reménye, csalódása van ennyi órának!

No, de volt sok virága is. És a természetrajz óra feltárja a szépségeket. Itt a Gyárfásberekben díszlik a margaréta. A virág fehér, keskeny szirmait kis leányok tépik s játékos kedvvel kérdezik:

— Szeret, nem szeret? Nem szeret! Szászor is: „Nem szeret”. De azért a fiatal tanítónő nem csüggedt el, nem rongyosodik le, hogy kegyelemkosztra járjon s élettragédiával rikassza meg az érzélgős sziveket. Nem csüggedt el, hanem bekapaszkodik a havas, hideg világban is diszló örökzöldbe, az Örökreményekbe, hogy kikössön a hetven életév partjainál is virágozó jókedvvel.

Elérkeztünk a vallás órához. A tanítónő ma összeszedettebb. Beszéli, hogy a pusztulásnak engedett Mózes miként mentették ki a Nilus vizéből. És a királyleány miként adta vissza édesanyjának a gyermeket.

A gyermeket, akit az Isten a saját képére teremtett.

Gyermekek, az slten képét soha sem szabad bemocskolni!

A királyleány már kifáradt, ma delöltre sok munka esett. Csengetnek is. Szól a pünkösdi harangszó. A régi Magyarország legrégibb harangja a pünkösdi tűz erejével zúgítja a régi tanítónőnek és mindenkinek.

„Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus”.
Tartsatok ki!

Világmarkás

rádiók, kerékpárok

és ezek összes alkatrészei, külföldi

csillarak, hűtőlakok

villamosági cikkek dús raktára

Schwoy és Tarr

Szquiszlo-utca 1. Apolló-palota.

ECCE SACERDOS MAGNUS

Irta: Dr. Géresy Léber János

Hosszú évek szomorú elárvultsága után a diadalmas öröm ujjongó cselegésével kondulnak meg pünkösdi reggelén a szatmári székesegyház ifjú és öreg harangjai, hogy szétvigyék az örömhirt Szatmárban, Beregben, Ungban, Ugocsában és Máramarosban, az egész nagy szatmári egyházmegyében: Első főpapi miséjét mondja új Főpásztorunk s először szolgáltatja ki a bérmálás szentségét: nem vagyunk már árvák, nem vagytok már árvák; van atyánk és van atyátok; püspökünk és püspökötök: templomaink gondviselője, lelkek istápolója, árva hívek szerető lelkiatyja, kormányzója és tanítómestere... Szállnak... szállnak a hangok ébredő talvak és alvó városok, zöld erdők és virágos mezők, hegyek és síkságok felett s beléjük zendül, velük együtt énekel Te-Deumot sok tizezer és százezer keresztény magyar lélek: apró gyerek és felnőt ember, szegény és gazdag, úr és alattvaló, tanult és tanulatlan, rangra, rendre, foglalkozásra való különbség nélkül, mert az a boldog valóság, hogy a szatmári egyházmegyének újból van főpásztor, egyformán nagy és egyformán igaz öröme minden katolikusnak, aki ennek az egyházmegyének joghatósága alá tartozik.

Nem hiszem, hogy volna egyetlenegy lélek is ezen a területen, aki ne ezt várta, ne ezt remélte volna, aki ne azért imádkozott volna éveken keresztül. A kinevezések ritkán szoktak általános, egyetemes örömet kelteni. Ez a kinevezés, a Szent Atyának ez a választása mindenkinek szíve szerint való volt, mert mindenki benne látja, benne ismerte fel azt a férfit, aki a hosszú évekig három észre tagolt egyházmegye életébe újra egységet, békét, lelki növekedést tud hozni.

Ezen az általános felismerésen kívül azonban vannak az új Főpásztornak olyan adottságai, vannak olyan tulajdonságai, amelyek különösképpen is feléje irányították a szatmári egyházmegye híveinek szeretetét s amelyek hangulatoktól és érzelmektől elvonatkoztatva teszik őt alkalmassá a legmagasabb egyházi méltóságra. Egyik ilyen adottsága az új Főpásztor, hogy nem idegenből jött, hanem egy — közülünk. Vér a vérünk-ből, hús a húsunkból, lélek a lelkünk-ből, élet az életünk-ből. Aki nem kívülről látja, hanem belülről érzi: mi kell nekünk, mi táj nekünk, mik a vágyaink s a rabságos évekből csak félve és félig megáldott álmaink... Aki velünk együtt ült a gond asztalánál; aki velünk együtt szenvedte át a lelki megpróbáltatásokat és megki-

sértések kínjait; aki velünk együtt, velünk egy sorban — bár mindig az élünkön — szállt síkra azokért az eszményekért és igazságokért, amelyek neki is és nekünk is egyformán a legdrágábbak és a legszentebbek. Küzdelem-szövetség, fegyverbarátság, eszmeszeretet, eszményszolgálat és szenvedés-közösség fűz össze bennünket. Ezeknél a kötelekeknel erősebb kötelek nincs a földön. Ezekből az adottságokból sarjadt és táplálkozó tiszteltnél, megbecsülésnél és szeretetnél nagyobb tisztelt, nagyobb megbecsülés és nagyobb szeretet nem is kadhat emberi szívből.

Tudunk mi

tisztelni és szeretni más méltóságokat, idegenből jött, vagy tőlünk távol élő egyháziakat is. Hódolattal tudunk meghajolni az emberi nagyság és életszentség előtt, bárhol is ragyog fel; de az csak természetes, hogy örömmünk akkor a legnagyobb, boldogságunk akkor a legteljesebb, ha ez az emberi nagyság és életszentség a mi törzsünk-ből sarjadt ki.

Azt tanítják, azt hirdetik az újabb keresztény bölcselők — s ennek valója vagyunk mi is — hogy egyik legnagyobb emberi érték a munka. Nem annyit ér az ember, amennyinek látszik, amennyinek mutatja magát, amennyinek származása vagy rangja vélelmezni enged, hanem annvit, amennyit Isten országáért, emberitársainak lelki és testi javára alkotni tud.

A szatmári egyházmegye új Főpásztor a munka embere. Jelen sorok írójának megadatott az a nagy szerencse és boldogság, hogy ebben a vonatkozásban ismeri őt a legigazabban. Mindegy volt neki, hogy az isteni Gondviselés hova, milyen munkaterületre állította. Mindenütt alos, becsületes és teljes munkát végzett. S ez a munka sohase volt meddő: mindig és mindenütt gyümölcsöket termelt. Százán és ezren növekedtek fel, nőttek nagygyá, lettek teljes és igaz emberekké ennek a munkának áldása és eredményeképpen. Mint káplán az egyszerű ungvári kápláni szobában éppen olyan nagy volt ő, mint egyetemi tanárként a kolozsvári egyetem katedráján. Mint teológiai tanár és lelki igazgató éppen úgy generációkat nevelt az Egyház számára, mint hittanár és később mint igazgatóként a szatmári kir. katolikus főgimnázium élén — a magyar haza számára. S ezek a generációk, legyenek azok papok vagy világiak, egyformán áldják őt. Mert az a kincs: az a tudomány és lelkiület, melyet tőle kaptak,

gazdagabb ajándék, életadóbb utra-
való volt számukra minden földi vagy-
yonnál vagy kitüntetésnél.

Sokszor támadt bennünk az az érzés az elmúlt évek alatt, hogy dr. Scheffler János tulságosan odanőtt az íróasztalához és a akatedrájához. Tulságosan bezárkózott zárdái egyszerűségű szobájába s nem ér rá vagy nincs kedve néha-néha a fórumon is megmutatkozni, ahova pedig olyan nagyon, olyan lelkesen vártuk. Ha erről néha említést tettünk neki, a kegyelem emberének sajátosan szép mosolyával utasított rendre bennünket: „Ne akarjatok a jó Isten tervébe beleavatkozni, mondotta ilyenkor — Ő bizonyára tudja azt, miért alkotott ilyennek engem s miért rendelkezik így velem. Ne a magatok dicsőségét keressétek, hanem az Isten terveit szolgáljátok s az embereket szeressétek és neveljétek, ott, ahol éppen reátok bízta őket a Gondviselés.

Nem felejtettük el és sohase fogjuk elfelejtetni ezeket a szép és igaz szavakat. Mert megint neki volt igaza. Most a maga teljes szép valóságában ismerjük fel azt: mennyivel szebb, felemelőbb számunkra az a tudat, hogy nem a fórumon forgolódnak sorából, nem a törtétek éléről választotta őt ki a legmagasabb egyházi méltóságra a Szent Atya kegye, hanem onnan emelte ki, onnan hívta meg, ahol a legszívesebben élt: íróasztala és katedrája mellől, a szinte szürkének mondható zárdái egyszerűségű életből.

Akit az Uristen

arra választott ki, hogy másoknak kormányzója és parancsolója legyen, annak elsősorban szeretnie kell azokat, akiknek kormányzására állította. Az új szatmári püspök szereti az

ő népét. Szereti Krisztusban, Krisztus szíve szerinti válogatás nélkül. Szereti bölcsen és okosan. Nem úgy, ahogy az emberek általában szeretni szoktak: szép szavakkal és ritk érveimmel. Semmi sem áll távolabb az ő egyéniségétől, mint az érzélgőség, s a népszerűség hajhászása. Mégis népszerű lett, a legnépszerűbb egész egyházmegyéjében. Mert jószág él a szívében s ez a jószág teltekben sugárzik ki azok irányában, akik arccal feléje vannak fordulva. A legkisebb ember éppen olyan közel áll a szívéhez, ha megérdemli, mint a legnagyobb.

Jelen sorok írója egy alkalommal arra kérte őt, hogy maradjon vele még egy kis ideig, hiszen olyan régen nem látta már, olyan régen nem hallotta már bölcs tanácsait s oly hosszú ideig nélkülözött utmutatásait. Este 10 óra felé járt az idő. Ő akkor a budai szentferencendi zárdában lakott. „Nem maradhatok”, volt a sok kérésre a határozott válasz. „A zárdá kapuját este 10 órakor bezárják s én nem akarok este 10 óra után hazamenni”. — „Szívesen kinyitja az ajtót a kapus testvér Főtisztelendőségéd számára este tíz óra után is” — vetetem közbe még egy utolsó kérést kísértlekedéssel. Mosolyogva, de szemrehányóan nézett rám. „És arra nem gondol, hogy az a szegény, fáradt kapus testvér szintén pihenni szeretne 10 óra után, amikor napi fáradságos munkáját bevégezte? Lelkére venné azt, hogy maga miatt, vagy magam miatt megzavarjam őt éjjeli nyugal-
mában...?”

Megszégyenültem önző magamkeresése, magamszeretete miatt ekkora jószág, ekkora emberszeretet láttára.

Ahogy egy csepp vízben benne van az egész tenger, úgy ragyog fel ebben a csöppnyi kis történetben az új szatmári püspök egész jószág, önzetlen, emberséges egyénisége!

Boldog a férfiú, akit ilyennek alkotott az Isten és boldog a nép, akinek ilyen férfiút adott kormányzóul a Gondviselés!

Elismeréssel nyilatkozott dr. Bielik Sándor közegészségügyi főfelügyelő a Zöldkereszt munkájáról

Elbucszatták dr. Szirmay tisztifőorvost

(Saját tud.) Pénteken délután 5 órakor Bielik Sándor közegészségügyi felügyelő nagyérdekességű előadást tartott a városházán a meghívott női egyesületek vezetői és az orvosi kar előtt. A vendég előadót dr. Hlatky Endre főispán köszöntötte meleg szavakkal s kérte fel előadása megtartására. A közegészségügyi főfelügyelő beszédében először ismertette a Zöldkereszt célkitűzéseit, elengedhetetlen fontosságát a közegészségügy szempontjából, a helyi szervezett munkásságáról számolt be. Statisztikai adatokkal hű képét adta a Körös-parti város eredményes próbálkozásának s hangsúlyozta, hogy Nagyváradon őt ember oldotta meg azokat a nem kis feladatokat, amelyek elvégzése csaknem húsz munkaeót igényelne. Mint a jövőben megoldandó célkitűzésről beszélt ezután a „tanácsadók” a „bölcsödék” kiszélesítéséről, illetve megvalósításáról, majd egy urnás gyűjtés szükségességét sürgette a szociális feladatok gyorsabb megoldásának feltételeként. Kérte Nagyvárad hűltársadalmát, hogy a női honvé-

delmi munkaszolgálat keretében ajánlja fel erőit a lehetőségekhez képest a nagy cél szolgálatára.

Tetszéssel fogadott előadásért a város főispánja mondott köszönetet, majd a megjelent női szervezetek vezetőivel több részletkérdést tárgyalt meg. Így rögzítést nyert, hogy hetenként 14 tanácsadást tart a nagyváradai Zöldkereszt 50 munkaórával a város hat különböző részében felállított ideiglenes egészségházában.

Ezt az alkalmat használta fel a főispán arra, hogy a váradai Zöldkereszt éléről távozó dr. Szirmay tisztifőorvos önzetlen munkásságáért városunk egész társadalmának köszönetét töl-mácsolja, az örökébe lépő új vezetőt pedig bizalomról és támogatásról biztosítsa.

Az előadás után a megjelentek még hosszabb ideig maradtak együtt és a megvalósítások módozatait vitatták meg.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

A apittatott: 1867   Központ: BUDAPEST, V. József Nádor-tér 2-4   Sürgőnycim: Hírel

Foglalkozik a banküzlet összes ágával.

Fiókok és affiliált intézetek minden nagyobb vidéki városban.

Levelezők:

a bel- és külföld minden fontosabb kereskedelmi gócpontjában

Nagyvárad: Rákóczi-ut 2 szám.

Telefon: 15-46 és 47-48

Magyar lélek — német ujságíró szemével

Alfred Gerigk ma a Berliner Illusztráció első riportere. Egy évvel ezelőtt a Signal hasábjain írta gyönyörű riportjait élményeiről, amelyeket a német haderő nyomában élt át. A háboru előtt is állandóan a külföldet bujta, — Magyarországon is több ízben megfordult és ismeri országunkat nagyon jól. Kedvenc története magyarországi kalandozásairól az alábbi, amelyet úgy szokott előadni, mint „találkozásom a magyar lélekkel”. A történet tényleg érdekes, jellemző, — ezért a német kolléga magyarra fordított szavaival adjuk olvasóink elé:

„Világkörüli csavargó utamról tértem haza annakidején Magyarországon keresztül, ahol a Balaton partján, kis városkában az egyik turistaszállóban kaptam közös szállást az egyik vidéki magyar ujságíróval. Lakótársam, a magyar már ágyban volt, amikor megérkeztem. Bemutakoztam neki és rövideesen élénk eszmecsere fejlődött közöttünk. Közben kicsomagoltam a magammal hozott vacsorámat is és hozzáálltam az evéshez. Természetes dolog, kínálta a magyart is, — de ő udvariasan elhárította kínálasomat.

Másnap reggel a magyar kollega a postára ment, — utána pedig együtt jártunk be a várost. Utunk a egyik cukrászda mellett vezetett el, betértünk hát reggelizni. Odabent csak elhűlt: a magyar fiu nyolc tortaszeletet evett meg. No! Gondoltam, jó étvágya van!... Aztán tovább mentünk.

Félóra múlva újabb cukrászda. A magyar fiu megint invitált: gyerünk be ide is. Meghökkenve ugyan, de csak bementem. Tágranyilt szemekkel láttam, hogy a kollega itt újabb nyolc tortaszeletet evett meg.

Határozottan kalapot emeltem az étvágya előtt. Aztán újra sétálni indultunk. Félóra múlva ebédlő következett, — de az előzmények után teljes megdöbbenéssel fogadtam a magyar meghívását, hogy menjünk már ebédelni. Mondtam neki, majd később.

Reám nézett és szinte kérlelve folytatta:
— Ne haragudjék, de olyan éhes vagyok, mint egy farkas!
Bennem még a szivverés is megállt. Ez az ember másfélóra alatt meg-evett 16 darab békebeli tortaszeletet és most már ismét éhes, mint egy farkas. Ki is tört belőlem:

— Ember! Hogyan ehetik valaki ennyit?

A magyar jóízűen kezdett nevetni:
— Hja, kedves kollégám! En három napja elvesztettem az egyik faluban minden pénzem, azóta minden táplálék nélkül legyalogoltam 120 kilométert, hogy végre aztán ma reggel megkaphassam a pénzem és jélak hassak.

Még a hajam szála is az égnek me-

redt. Bolond ez az ember, — gondoltam és az előző este jutott az eszembe — De hisz tegnap este nem volt éhes. Nem fogadott el semmit sem tőlem!

Érdekes volt a átváltozás, amir a magyar keresztülment. Alakja megváltozott, termete kiegyenesedett, s sehol nyult, termete kiegyenesedett, s seholgett szavaiban, amikor elmondotta:

— Hogyan képzeled ezt? Kedves kollégám! Ön vendége a mi kis országunknak, én pedig itt vagyok. Csak nem képzeli hogy vendégtől veszek el valamit, ami nekem nincs?...

Nagyon, de nagyon furcsán éreztem magamat ott, a Balatonpart kis városában. Találkoztam itt vajamival, mi, ha elhetetlenség is, de mindenképp: szép. A legjellemzőbb példája annak, amit úgy hívok, hogy magyar lélek!

ABAFFY LASZLÓ

*****

Halálra ítélték tizenhét norvégot.

Oslóból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyen közlik, hogy május 9-én halálra ítélték 17 norvégot, akik kísérletet tettek arra, hogy érintkezésbe lépjenek Angliával. E célból csónakokat vásároltak és fegyverekkel látták el magukat. Két halálos ítéletet kegyelmi uton életfogytiglani fegyházra változtattak.

Ismeretlen lázbetegség lépett fel Ausztráliában.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Queenslandban és Új-Délwalesben veszedelmes, ismeretlen lázbetegség ütötte fel a fejét. Új Délwalesben a vasúti forgalmat felére csökkentették.

KÉT ÉS FÉLEVI FEGYHÁZ — CSALÁSÉRT.

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A budapesti büntetőtörvényszék csalás bűntette miatt két és félevi fegyházra ítélte *ulassa* Károly Lászlót és két és félevi fegyházra *Raab* József zsidó magántisztviselőt, mert *Knapp* Mór-nétől 11.000 pengőt csaltak ki azzal, hogy férjét kiszabadítják az internálótáborból. Az ítélet nem jogerős.

Keresztény magyar
keresztény
magyarnál vásárol

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

SPORT

Meleghangú cikkekben köszönti a délvidéki sportsajtó csapatunkat Bácska földjén

(Nagyvárad.) Zöldfehér csapatunk tegnap délután útnakindult Ujvidék felé. A következő játékosoktól búcsúztunk a pályaudvaron: Solymosi, Molnár, Domján, Perényi, Juhász, Deményi, Kovács II, Szöllösi, Sárvári, Bodola, Haláti, Szurgyi. A csapatot Krüger sportigazgató, Rónai edző és munkatársunk kísérte el. A gárda nagyszerű hangulatban és bizakodva intett búcsút Nagyváradnak. Az összeállított program szerint a csapat az elmúlt éjszakát Szegeden töltötte s csak ma, a délelőtti órákban folytatta útját a Duna-menti városba. Min Szegedről jelenti munkatársunk, a csapatot sok sportrajongó kereste fel szállásán s kívánt sok szerencsét a vasárnapi küzdelemhez. Különösen Bodolának volt sok rajon-

gója, a népszerű „Dudusnak” valóssággal úgy kellett megszökni előlük. Tóth Matyit is sokan keresték s csalódottan vették tudomásul, hogy ő bizony a nagyváradi kórházban fekszik s nincs a csapattal. Egyébként az Ujvidéken megjelenő „Ujvidéki Reggeli Ujság” jelentése szerint a város sporttársadalma ünnepélyes fogadtatást készített elő a nagyhirű vendégcsapat fogadására, mely első esetben látogat el a felszabadult Bácskába. Meleg hangon köszönti zöldfehér csapatunkat a Zomborban megjelenő „Délvidék” is, melynek sportrovatvezetője ezalkalomból hosszasan foglalkozik Nagyvárad számtottevő sportéletével és „legendás” csapatával.

Keresztény nő, kész divatruhákat és kosztümöket
Földessy Sándorné
nőidivat üzletéből vásárol

Megrendeléseket elvállalok
hozott anyagokból.

Rendelet a távbeszélő berendezések felmondása ügyében

(MTI) A kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter rendelete a távbeszélő berendezésnek a posta részéről való felmondása ügyében a távbeszélő üzleti szabályzat 31. paragrafusa 6. pontjában foglaltakat az alábbiak szerint módosítja: Az előfizető jogviszonyát a negyedik pontban meghatározott határidőre a posta is felmondhatja. A felmondás ellen a kereske-

delmi és közlekedésiügyi miniszterhez elsőfokú és halasztó hatályu felebbezésnek van helye. A felebbezést a határozat kézbesítésének napjától számított 15. napon belül kell benyújtani annak a postaigazgatóságnál, amely a felmondást tartalmazó határozatot hozta. A posta a felebbezés határidejének letelte előtt a berendezést nem szereli le.

Gondosan kell címezni és csomagolni a postacsomagokat

A postaigazgatóság a postahivatalokhoz intézett rendeletében közli, hogy a cím nélkül kezelt, továbbá a sérült postacsomagok kezelése nagymértékben hátráltatja a hivatalok munkáját és a forgalom lebonyolítását. A nehézségek megszüntetése végett az igazgatóság utasította a postahivatalokat, hogy figyelmeztessék a közönséget a következőkre: csomagjaikat mindenkor erős, tartós csomagolással és jól lezártan adják postára és ha lehetséges, fadóhozba, ládába csomagoljanak. Papírt csak az esetben használjanak burkolásra, ha az a tartalmat kellőképpen biztosítja. Ilyenkor is erős zsineget vagy fémhuzalt lehet használni és úgy kell elkötöni, hogy az észrevétlen felbontás lehetetlenné váljék. Ezért a zsineg, vagy a huzal végeit elválaszthatatlanul egymásba kell kap-

csolni, vagy reájuk ólomzárát, pecsétet kell alkalmazni. A címfeliratokat gondosan készíték el, olyan tartósan szereljék a csomagokra, hogy azok le ne válhassanak. Függő címrakatok lehetőleg fából készítsenek. Minden csomagba helyezzék el a címzett és a feladó címének másolatát. A postahivatalok olyan csomagok után, amelyeket át kell csomagolni, külön díjat számít fel. (Magy. Tud.)

Ujvidéki keresztény üzlet nyílt meg!
Blaha Jánosné
Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 7 sz.
alatt, ahol legelőnyösebben vásárolhat kész női ruhát, kabátot, kötött-szővöttáru és uraldivat cikketek.

Női honvédeink szép eredményekkel dolgoznak a haza javára

**Minden kezdet nehéz. Messze a harctéren is érzik már a szervezett nemes táradozásainak eredményét. Napközi otthonokkal könnyítene a hadsávonul-
tak gyermekeinek helyzetén**

Pénteken esténként a sokottnál is mozgalmassabb a tűzharcosok Rákóczi-
uti székháza. Asszonyok, magyar asszo-
nyok sűrűnek-forognak nagy serény-
séggel. A helyi tűzharcos főcsoport női
honvéd szervezetének az összejövetel-
re tódulnak ilyenkor a lelkes, hazafias
tagok. Két nagy terem kell ilyenkor
egybenytetni, de még így is alig fér ez a
batalmias nőereg. Mert sokan vannak,
hisz már ezer körül jár a taglétszám és
ebből egy pár százan mindig egybeve-
rődnek az összejöveteleken. Az új tag-
felvétel is állandóan folyik, így meg-
lehetően zsúfolt program tölti ki ezt a
heti pár órát eligazítást.

Ha kell, fegyelem is van

A magyar példaszó szerint már „há-
tóm asszony egy vásár”, így igazán nem
vehető rossznéven, ha ezen a női gyüle-
kezésen is észlelhető némi kis zeibon-
gás. Kedves kipirult arccal tárgyalják a
közörségedű eseményeket, meghányják-
vetik a dolgokat, az izgulékonyabbak
egy kicsit türelmetlenkednek is, hogy
nem lehetnek máról-holnapra kész ápoló-
nők, vagy nem mehetnek egyenesen az
elővonalba enyhíteni a magyar hon-
véd fáradtságát, nélkülözéseit, vagy hogy
varázsütésre nem tudják az összes asszo-
nyit szíveket olyan határtalan megértővé
tenni a mai állapotokkal szemben, mint
az övék.

Hát bizony ezeknek a megtárgyalása
egy kicsit hangos és komplikált, mert
férfiüllet fel nem foghatóan mindenki
egyszerre beszél, de a fő, hogy mégis
megértik egymást és még főbb, hogy
amikor Somogyi Istvánné, vezető baj-
társnő megnyitja a hivatalos tanácsko-
zást, attól kezdve a légyzugás is meg-
hallatszik, mert a női honvéd is tudja,
hogy mi a fegyelem. — de mivel is te-
hetnének a fegyelemről kifejezőbb bi-
zonyosságot aranyos asszonyaink, mint
hogyha a parancs úgy kívánja — hall-
gatni is tudnak...

Nincs engedély, de minden rendbe jön

A vezető bajtársnő szelíd lékszemé-
ből nem is nézne ki az ember, hogy
ilyen példás fegyelmet tud tartani és
bizony még mi is majd nem vigyázzba
állunk, amikor a női honvédek eddigi
életéről és jövő terveiről, célkitűzéseiről
érdeklődünk.

Sok nehézséggel indultunk, — feleli
nagy készséggel, — de nem ott volt a
baj, hogy nem volt talaja mozgalmunk-
nak, hanem inkább ott hibáztunk, hogy
asszonyi lelkesedésünkben, amikor elha-
tározásunkkal az itthoni második front
megteremtésére törekedtünk, hogy a
szenvedéken enyhítsünk a nélkülözö-
ket támogassuk, az emberek közé fér-

köző bűjtogatókat ártalmatlanná te-
gyük, a csüggedőkbe lelket öntsünk, a
könnyeket letöröljük, a beleő nyugalom
ápolására minden lehető elkövessünk,
hogy a múlt háboru borzalmait vége he-
lyett, győzelmesen hazatérő katonáin-
kat tárt karokkal, virágosbőben fogad-
hassuk, — bizony a nagy nekibuzdu-

Osztály és rangkülönbség nélkül...

Milyen pozitív eredmények mutathat-
ók fel a női honvédek eddigi működéséből?

Eddig sok időt elvett tőlünk az ezer-
nyi tag kartotékolása és önként vállalt
munkakör szerinti csoportosítása. Most
a nagyváradai női honvéd szervezet, el-
térőleg az eddigi női egyesüléseinktől,
— osztály, rend és rangkülönbség nél-
kül hívja zászloja alá a tagokat, en-
nek az eredményeképpen rendelkezünk
már is ilyen tömeggel és ennek az ered-
ményeként rendelkezünk a mosástól, su-
rolástól kezdve az ápolói, vagy irodai
munkálatokra is olyan megfelelő erővel,
hogy egy pillanatra sem jövünk var-
ba, ha valamely kiegészítő honvédelmi
munkára tömeges erőt kell rendelkezés-
re bocsájtani.

Elismerő levélhalmok

De a hatalmas adminisztráció mellett
sem feledkeztünk meg az aktív munká-
ról. Húsvétkor 170 értékes csomagot
osztottunk ki a helybeli honvéd kőr-
házak sebesült és beteg katonái kö-
zött. A harctérről 14.000 cigarettát és
6000 könyvet és folyóiratot küldtünk
ki. És hetenként átlag 100 pengőt osz-
tunk ki a rászorult hadbavonultak hoz-
zártozói között — segély címen —
abból az összegből, melyet tagjaink ön-
ként ajánlanak fel.

Egy egész öltre való levelet rak elénk
a vezető bajtársnő. Ezek mind hálál-

lásban el is feledkeztünk, hogy a tűz-
harcos vezetők irányítása mellett indult
hazafias akciónkhoz engedély is kell.

Azban a hatóságok megértő tapin-
tattal kezelték ezt a csekély „kihágást”
s rövidesen törvényesítette szabad szer-
vezkedésünket az Országos Tűzharcos
Szövetség engedélye.

kodó, elismerő, köszönő levelek. Har-
tétről írt, hosszú katona-levelek, tábori
lányok. — helyből küldött, egyszerű
ökölnyi betűkkel rótt ferde sorok tanus-
kodnak a női honvédszervek megértő jó-
ságáról. Egytől-egyig tele hálával, ra-
szakodással és igérettel.

A szegények adnak legszívesebben

Az összeadott holmik és pénzügyje-
mények eredetéről is érdeklődve, meg-
tudjuk, hogy a 170 katonacsomag tartal-
mát mind a tagok hordták össze olyan
megható önzetlenséggel, hogy sok egy-
szerű megnyilatkozás szinte könnyekre
fakasztott. Csodálatos volt a szegényeb-
bégek adakozási készsége. Volt, aki
egyetlen tojását, 5 deka lisztjét, vagy
utolsó husz fillérjét tette le a könyörü-
let asztalára, volt aki nem tudta mit
ezik másnap, de elhozta utolsó kiló
krumpliját, mert a magyar katonának,
vagy a nálánál is elesettebb hadbavo-
nult hozzátartozónak a helyzetén kellett
segíteni.

De a női honvéd segítő készségében a
magyar lovasiaság nemes gesztusa is
gyönyörűen felcsillan, amikor egy had-
bavonult román nemzetiségű katona el-
hunyt leánykájának, a kis 7 éves Bul-
zea Éva temetési költségeihez 35 pen-
gővel hozzájárult, hogy valamit enyhít-
sen az egyedül maradt, bánatos anya
szomorú helyzetén.

Tervek, célkitűzések

A szervezet jövő terveire és tevékeny-
ségeire vonatkozólag is érdekes dolgokat
tudunk meg:

A női honvédek váltott beosztással
már egy hónapja folytatják a környezet-
tanulmányozást a hadbavonultak család-
jainál. Az ott nyert tapasztalatok alap-
ján döntik el, hogy kit, miben kell tá-
magatni. Három napközi otthon felál-
lítását is elhatározták a hadbavonultak
gyermekének gondozására, melyből az
első már június 1-én meg is nyílik. Reg-
gelit, ebédet és vacsorát kapnak gon-
dos felügyelet mellett a gyermekek.
Hatóságilag engedélyezett gyűjtővel
teremtik elő a napközi otthonok költsé-
geit. De a felnőtt hozzátartozók hely-
zetét is állandóan figyelemmel tartják

és ahol segíteni kell, azonnal közbe-
pártol a női honvéd... Junius 1-én két és
négyhetes ápolónői tanfolyam kezdődik.

Sokat, nagyon sokat lehetne még írni
a nagyváradai női honvéd szervezet ne-
mes munkásságáról, mert kimeríthet-
etlen az a szélesterületű munkakör, amely
ettől az egyetlen női szervezettől nyer-
het csak tökéletes megoldást. Csak et-
től, mert ez a női mozgalom ismerte
fel az egész országban legelőször, hogy
tömeget magával ragadó eredményes
hazafias akciót már csak az eljövendő
új Magyarországnak szellemében lehet be-
csülettel végrehajtani. Ebben a szerve-
zetben nincsenek „társaságbeli” és
„nem társaságbeli” hölgyek, itt csak
asszonyok, magyar asszonyok, — együtt,

Biharmegyei

Takarékpénztár

Alapítási év: 1872.

A Magyar Bank és Kereskedelmi
R. T. Budapest, leánvintézte.

Központ: **Nagyvárad.**

Fiókok és áruaktár: **Ermihályfalva,
Nagykároly.**

Foglalkozik a Bankzlet minden
ágával.

egy célért dobogó magyar asszonyi szí-
vek vannak és ez a nagy, válaszfal-nél-
küli összefogás jelenti a zavartalan mun-
kát, itthoni arcvonalunk áttörhetetlen-
ségét és az eljövendő új Nagyvárad
megtisztult közszellemét...

Kiskun.

Megkezdődik a selyemhernyó kiosztása

Az elmúlt héten országszerte gyors
fejlődésnek indult az eperfák lombja
és a községi selyemtenyésztési felvi-
gyázók megkezdik a selyemhernyók
kiosztását. Az időjárás és lomfejlő-
dés rendkívül kedvezőnek ígérkezik
a selyemtenyésztés szempontjából és
mindenütt, ahol csak elegendő eperfa
van, a lakosság nagy érdeklődést mu-
tat a jó keresetet ígérő selyemte-
nyesztés iránt.

Ismeretes ugyanis, hogy a kormány
az I. osztályú selyemgubó árát a ta-
valyi 2 pengő helyett 3.50 pengőben

Női ruhát, kabátot kiosztómot?

Mágoriné
Katona Böskéné
Katolikus Körben

állapította meg s így azok a szorgal-
mas és nagycsaládú tenyésztők, akik
a múlt nyáron 200—300, sőt 400 pen-
gős keresetet tudtak elérni egy hó-
napig tartó selyemtenyésztéssel, most
könnyen tehetnek szert 400—500
pengős keresetre. A jó gubóár mel-
lett az is ösztönzi a tenyésztőket,
hogy a vármegyei és városi közjóléti
szövetkezetek közel 40.000 pengő ju-
talmat ostanak szét a legjobb ered-
ményt fejeztető tenyésztők között.
A 100—75—50—25 pengős tenyész-
tési jutalmak jelentősen emelik a te-
nyesztők keresetét.

A közeli napokban országszerte
megkezdődő selyemtenyésztésre még
lehet jelentkezni a községi peteki-
keltetőknek, akiknek nevét a községi
kézbesítők bárkinek megmondják.
Az Országos Selyemtenyésztési Fel-
ügyelőség ugyanis számolt a nagyobb
érdelődéssel és megfelelő mennyiségű
petét adott ki a községekbe kikeltés
és kiosztás céljából.

NB

RUHAFESTŐ-VEGYTISZTÍTÓ

Neve új — **zakértelme a régi**

Nagyvárad Bérfestőde ez előtt IV

Hitler Adolf-u. 1. - Hitler Adolf-u. 40. (Tel. 10-53). - Hlatky Endre-u. 6. (Tel. 10-54.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Fiedler István püspök és Yoshimata Watara japán tábornok a csiksomlyói búcsún

Amint a Székely Nép Csikszederéről jelenti, a csiksomlyói búcsút az idén is a legnagyobb ünnepélyességgel tartják meg. A szombat délelőtti ünnepélyes szentmisét, a szentbeszédet és a délutáni kikerülést a Nagysomlyó hegyére Fiedler István püspök tartja. Az ünnepségek egy részén részt vesz Yoshimata Watara tábornok, japán katonai attasé is. Pünkösdvasárnapján ugyan csak Fiedler István püspök mondja az ünnepi szentmisét és szentbeszédet.

A KORMÁNYZÓHELYETTES FELESÉGE VÉRT ADOTT KATONAINKNAK. Néhány héttel ezelőtt jelent meg a honvédelmi miniszter rendelete, amellyel a Magyar Vöröskeresztet megbízta, hogy az orosz fronton megsebesült katonák részére vért vegyen. A rendelet megjelenése után nagy számmal jelentkeztek önként a társadalom minden rétegéből. Vitéz nagyhányai Horthy Istvánné, a Kormányzóhelyettes felesége is felajánlotta vérének katonáinknak. Vitéz nagyhányai Horthy Istvánné, a Kormányzóhelyettes felesége is átadta a szükséges orvosi vizsgálatokon, csütörtökön délután megjelent az egyik sebészeti klinikán vérvétel céljából. Ugyancsak rendelkezésre bocsátotta vérének a Vöröskereszt számára vitéz Lukács Béla miniszter és felesége, valamint Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke is.

PÜNKÖSD VASÁRNAPIAN MUTATKOZIK BE HIVEINEK DR. SCHEFFLER JÁNOS SZATMÁRI PÜSPÖK. Szatmárról jelenti: Dr. Scheffler János szatmári püspök és nagyváradi apostoli kormányzó Pünkösd vasárnapján, mutatkozik be hiveinek. A püspök a szatmári székesegyházban főpapi szentmisét celebrál és utána szentbeszédet mond. Ugyanezen a napon osztja ki a bérmálás szentségét is. Nagyváradon Urnapján fog bemutatkozni, amikor is ünnepi szentmisét, szentbeszédet mond és megtartja az urnapi körmenetet.

* Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** minden biztosítási vonatkozású ügyben készséggel nyújt felvilágosítást. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főigazgatósága felhívja a közönség figyelmét a baleset biztosítás szükségességére, különös tekintettel a könnyen bekövetkező balesetekre, melyek ellen az Első Magyar lényegtelen összegű díj ellenében kockázatot vállal és gyakran előfordulható palesetkárokat kártérítést nyújt.

Ocska hosszú zongorájából rövid zongorát varázsol
CSIKI JÁNOS zongora hangoló.
Előjegyzéseket kérek: **Török Béla** festék kereskedésbe Rákóczi-út 2.
Minta zongora megtekinthető a Szent Orsolya zárdában.

Korona Filmszínházban a francia filmgyártás hatalmas alkotása.
Tolsztoj regénye nyomán

Névaparti nász (Élő holttest.)

Gabi Morlay és Viktor Francen.
Vasárnap, hétfőn matiné olcsó helyárrakkal. Csak 16 éven felülieknek.

Rendelet a biztosítási szerződésekről. Budapestről jelenti: (MTI) A kormány rendeletet adott ki a belső földön működési joggal nem bíró biztosító vállalatokkal kötött biztosítási szerződésekről.

MECHIVÓ. A Baross Női Tábor folyó hó 26-án, kedden délután 5 órakor a Rákóczi-út 12. szám alatti gyűlést tart. Minden egyes tagját ezennel szeretettel elvárja. Dr. Horváth Györgyné elnök.

FELHÍVÁS. Az I. csapatbeli előképzettségű ifjak hétfőn reggel negyed 8 órakor, délután háromnegyed 2 órakor gyűlekeznek a Rulakovszky temető bejáratánál. Foglalkozás, mint rendszeren. Senki hiányozni ne merjen, M. Kir. Nagyvárad t.jv. Levente parancsnokság.

A szatmári Irgalmas Nővérek iskolájának növendékei a zárda alapításának százéves évfordulóját úgy akarják ünnepélyesebbé tenni, hogy megalkotják a szatmári Irgalmas Nővérek növendékeinek szövetségét és július 5-én megtartják az első összejövetelt. Felkéri a szatmári zárda összes volt növendékét, hogy csatlakozásukat vagy jelentkezésüket a szatmári zárda címére jelentsék be.

MECHIVÓ. A Baross Szövetség Nagyvárad és Vidéke Szervezete f. hó 31-én a Szigligeti Színházban déli 12 órakor díszközgyűlést tart. Ezen a gyűlésen vitéz dr. József Ferenc főherceg és Hovszky János országos elnök, országgyűlési képviselő is részt vesz. Gyűlekezés fél 9 órakor délelőtt a Szaniszló-utcai kapunál. (Apolló-épület.) Elnökség.

HORVÁTH IMRE VERSEI

Horváth Imre nevét ma tal magyar költő-nemzedék sorából elismerő bírálatot „Vita” meladjuk az alábbi kis csokrot:

EGY VIRÁGOS ALMAFA ALATT
Lám, hódolón keresi kedvemet.
Csupa szín és csupa virágözön.
S én kedvére jutalmul mit tegyek?
Legszébb ágát kegyesen letöröm.

KUTTYKURUTTY
Buggyan a víz: a bő hínár alatt
beszél a tó két nyugtalan lakója.
Az egyik szól: „Végre fölkel a Nap!”
A másik szól: „És fölébred a gölya...”

ma raz első között emlegetik a fiában. Legutóbb a „Pásztorlú” hozott kúl” c. kötetéről. Ebből a kötetből

NYÁRI TUZ
Tűz van. Kigyulladt a szénakazal,
mintha példázna az égő nyarat.
Csapdos a láng. Roskad a széna.
[— Iaj —
ő, vagy a nyár hamvad el hamarabb?

INTÉS
Ne ujjongj... illan az öröm.
Ne üvöltés... elporzik a bánat.
Üvöltés: a bánat visszajön.
Ujjongj: az öröm száll utánad.

SZAZ MUNKÁST KERESNEK A KISSEBESI KÖBÁNYÁBA. A Munkaközvetítő Hivatal felhívja a nagyváradi munkanélküli napszámoikat, munkásokat (csak a komoly, becsületes munkások jelentkezzenek), hogy a kissebési köbányában munkát kaphatnak. Utazásról, élelemről gondoskodnak. Fizetés tekintetében a munkás családi körülményeire is tekintettel lesznek. Jelentkezés a Munkaközvetítő Hivatalban (Szilágyi Dezső utca 28. szám.)

Kávéházi berendezés, asztalok, székek, függönyök, fagy láft apparátus
részletekben is eladók.
Royal kávéház R.T.

ÖTEZER PENGŐRE ÍTELTEK EGY ÁRDRÁGÍTÓ FÖLDBIRTOKOST. Az Új Nemzedék írja: A pestvidéki törvényszék úrsorabírósa Csobán Emil tokodi földbirtokost árdrágítás vétségéért 5000 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert a sertéshúst a megengedettnél drágábban árúsította.

MEGHALT PETHŐ ATTILA. A Budapesti Értesítő jelenti: Pethő Attila, a Magyar Nemzeti Színház örökös tagja, pénteken délután hosszú szenvedés után meghalt. Temetéséről még nem történt intézkedés. Pethő Attila 1891-ben született Budapesten. 1907-ben került a Magyar Színházhoz. A háború után a Belvárosi Színház tagja lett, majd 1925-ben a Nemzeti Színházhoz szerződött. Klasszikus és modern darabokban egyformán nagy sikereket ért el. Legnagyobb sikerét a Hidban aratta Széchenyi István szerepében.

TEMETÉS. Hant Gyula 87 éves korában meghalt. Temetése hétfőn 3 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. (Erdélyi „Concordia.”)

Gyári új pianók és zongorák hosszú részletre is a
„Musica” Rácz Ernő
cégnél. Nagyvárad Rákóczi-út 11.

ÉRTESÍTÉS. Értesítem a t. fogyasztó közönséget, hogy a városi közüzemek központi irodája (villamosmű, vízmű, köztisztaság és melléküzemek) a Gróf Teleki-utcai régi helyiségéből az új üzemi székházba, Mezey Mihály-utca 12. sz. költözött át. Nagyvárad, 1942. május 20. Dr. Soós sk. polgármester.

Önön a sor

hegy a mostani jótékony célú állami sorsjátékban egy nagyobb nyereményt nyerjen. — A főnyeremény 40.000.— pengő.
Csak az nyerhet, akinek sorsjegye van. Egész sorsjegy ára 3 pengő, fél sorsjegy ára 1.50 pengő.

UJABB KORLÁTOZÁSOK AZ ÜNNEPEK ALKALMÁVAL. A pünkösdünnep alkalmával az utastorlódások elkerülésére a MÁV. forgalmi vezetésé-ge utazási korlátozásokat léptetett életbe. A korlátozás abban áll, hogy a szabadjegyek bizonyos vonatokon nem érvényesek. Nem érvényesek továbbá egyes vonatokon a kereskedelmi utazók mér-sékelt áru bérletjegyei sem. A szabadjegyek nem érvényesek többek között a Budapest Keleti pályaudvarról 17 óra 35 perckor induló 520. számú s a Budapest Nyugati pályaudvarról 23 óra 07 perckor induló 1720. számú vonaton, továbbá a Kolozsvárról Budapestre 10 óra 18 perckor érkező 519. számú s a Mára-maroszigetről 4 óra 34 perckor érkező 1719. számú vonaton.

Monika sorsjegy vétele jótékony célt szolgál

A fodorásziparosok figyelmébe! A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület fodorászipari szakosztálya ezúton értesíti tagjait, hogy pünkösd első napján, vasárnap, a fodorásziparért egész nap zárva lesznek. — Hétfőn, az ünnep másodnapján, déli 12 óráig tarthatók nyitva. Az elnökség.

Monika sorsjegy vétele jótékony célt szolgál

ÉRTESÍTÉS. A Baross Szövetségben jelenleg folyamatban lévő közigazgatási tanfolyam hallgatóit értesítjük, hogy az ünnepre való tekintettel szünetel az előadás. Folyó hó 26-án kedden este kérjük újra megjelenni a hallgatókat a tanfolyam hallgatására.

Monika sorsjegy vétele jótékony célt szolgál

HIRDETMEY. A Honez nagyváradi és biharmegyei csoportja f. évi június hó 14-én tartja meg évi rendes közgyűlést a városháza nagy tanácstermében. Kérjük az összes hadirokkantakat és hadiözvegyeket, hogy a közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg. Elnökség.

K. VASSY S.
Nagyvárad, Hlatky-Endre-u. 19. sz.
óra és ékszer javító műhely
Svájci órák nagy választékban.

IRÉN NÉNI MESEI

Ali basa paripája

Szalonta környékén még ma is emlegetik Istyibundi Miskát, pedig jó pár száz esztendő elszaladt azóta, hogy rajtuk ült a török s a híres-neves hajdu verekedett velük.

Miska bizony, mi tagadás benne, karkán legény volt s nem nyughatott sohasem a pogánytól.

Azt mondják, hogy addig nem esett jól a délebéd néki, amíg egy-két kontyost össze nem aprított.

Egyszer aztán Miska is megjárta.

Egy szép napon nem hagyta nyugodni a híres hajdu-virtus s kinyargalt portyájára a Kölesér tájára. Gondolta, majd csak kerül a kardjára pogány.

Ott hamarosan összegabajodott egy esomó törökkel s a nagy csetepatéban kilótták alóla csillagos pej lovát.

Jómaga is csak úgy menekült meg, hogy napszálltaig megbújt a nádasban.

Hogy vérzett keze-lába, sajgott a kobakja, — rá se hederített. — Eb csont beforr! — legyintett rá könnyen, hanem karcsú nyakú, hamarlábú lovát mód felett sajnálta.

— Megállj kontyos-fejű! — rázta mérgesen az öklét, — keritek én még tőletek paripát.

No, ha csak ez volt a kívánsága, nem sokáig kellett reá várni.

Egy nyári reggelen csavargásnak eredt megint Miska.

Koldusnak öltözve böklészt két jókora mankóval Gyuláról Szalonta felé.

Amint néz erre, néz arra, látja, hogy közeleg az úton egy gyönyörű paripa s esótáros nyergében ott ringatózik egy cifra ruhás jótörök uraság.

— Nini, a teremburáját, hisz ez meg Ali, a gyulai basa! — bámult rá a szakállas törökre, mert úgy ismert az minden kontyost, mint kotlós a csibéjét.

— No, lesz már lovad, Miska, — bázalygott magában, azzal uccu! — hirtelen fellódította a mankóit egy fára s elkezdett jajgatni torkszakadtából. De olyan lelkeből jajveszékelt, hogy menten megállott a basa s megkérdezte tőle:

— Hallod-e te, koldus, miért kiabálsz ilyen keservesen?

— Jaj, fényes ábrázatú uram, Allah növeszte hét rőfre szakállad, — siránkozott Miska, — valami gyehennára való istentelen kölyök felhajintotta mankómat a fára s most egy tappodtat se tudok továbbmenni.

Megesett a szíve a sánta kolduson a gyulai basának s lezöttyent rögtön az aranyos nyeregből.

— Vigyázz a lovamra hékás, majd én lehozom a botod, — szólt oda Miskának s markába nyomta a drágacsatos kantárt. Ő maga amugy patyolat turbánban, selyem bugyogósan nekiveselkedett a nagy körtefának s mászott rá felfelé, ahogy pocakjától teltett.

Hiszen csak ezt akarta Miska.

Alig ért a hegyébe a basa, ökelme is felpattant a vadeses hátára s nekiru-

gaszkodott a széles határnak.

— Isten áldjon basa uram! Köszönöm a szívességet meg a csótáros paripát!

— kiáltotta vígan s meglengette csuparongy süvegét. — Ippeg ilyen kellett Csavarga Miskának!

— Megint becsaptál, kutyahitű gyaur!

— üvöltött a torok a kortefa sudarán s mire nagy üggyel-bajjal lekecmergett róla, Miska már árkon-bokron túl volt.

Egy fertály mulva be is ért a sarkadi vásárra s ott eladta még aznap száz aranyért a basa fürgelábu ritka paripáját.

őtembe vettem és haugattam, mi mesél a messziről jött vendég. Áradt belőle egy távoli kicsi falu napsugaras békéje, amely a gyermekkor sok-sok kedves emlékének rózsás ködén keresztül üzent nekem.

És a kenyér mesélt.

Elmondta, hogy az otthoni hegyek és erdők mind megvannak még, a kis patak partján kéklik már a nefejejs. A jegegyék az út két oldalán most is ép olyan kíváncsian kémlelik a láthatárt, mint régen. Bakony felől érkező tavaszi szelőlő ringatja már a búzátáblát, a sok-sok millió kalászt és a táblák szélén virit a búzavirág és a pipacs. A piciny kukoricapalántákat kapálja a sok szorgalmas, dolgos kéz, a hegyen a szőlőtöveken meg lehet már számolni a parányi fürtöket. A gyümölcsfákon bő termés ígérkezik az idén és a szösze kislányok és leánykék lesik, várják, hogy mikor pirosodik az első cseresznye.

A kovácsműhely kéményére visszajött az öreg golyapár, a fészekben nemsokára kikelnek a fiókák. A messzi, nagy útról jött fecskék szomorú dolgokat mesélnek arról, amit láttak. Hogy délen is gránátok robbannak, golyók süvitenek, az emberek ölik, pusztítják egymást. A tengereken furcsa, nagy hajók járnak, melyeknek árbocára dehogyan is mer lepihenni a fáradt kis utas, mert ágyúcsövek ásitának a fedélzeten, tüzet, pusztulást okádvá. Hogy a béke ott kihalt az emberek szívében, béke már csak itt van, kis magyar faluk fehér házacskáiban, melyeknek oltalmazó eresze alatt milyen boldogság is fészke rakni.

Faluból sokan hiányoznak, a fiatal, erős férfiak, akik elmentek, mert bajban van a haza. Lehet, hogy némelyiknek a neve odakerül majd a márványtáblára a többi mellé és a hősök ligetében új kis fákat kell majd ültetni. De ezekre is büszke lesz a falu és a gyerekek, azért ezután is katonák akarnak lenni, csak úgy, mint eddig.

Megnyugvás költözött a lelkembe, máclatt a rég nem látott szülőfalu hátorító, buszító üzenetét hallgattam. Megy a munka otthon, lesz aratás, lesz új kenyér a nyáron. Az élet siet, rohan az egész világ, a falu dolgozik, a nap süt és érleli a buzakalászt, igéri a kenyeret. Ebben a percben értettem meg igazán, hogyan tudnak hajnaltól késő estig derűs arccal dolgozni az aratók a tűző napon. Hogyan tudnak este, mikor azt hinned, félig ajultak a fáradságtól, nótaszóval hazamenni. Most érttem meg azt is, miért kívánczik haza a sok falusi lány és legény a kényelmesebb városi életből, ha megpendül a kasza és felhangzik a pacsirta dala a vadvirágos határ felett. Ezen a májusi délutánon éreztem meg én is ezt az ősi, hazahívó vágyat, a sötét, városi előszobában az otthoni kenyérről az ölemben.

Szinte áhitattal takartam vissza a kendőbe és hangtalan fohással fordultam Hozzá, aki szárbaszökkenti és megérleli a kalászt. A mindennapi kenyérért kértem, amely, ha fekete és még kebbebb lesz is jövőre, csak legyen és... csak magyar legyen.

Ujházyiné Tóth Mária

Ábrás és Ábrahám

Írta: Ákosyné Eötvös Irén

I.

Ábris a nagyvásárban,
Mézeszt rág a bazárban.

Az őszi verőfény megvillant az okuláré csillogó üvegén s lesiklott az ódon kalendárium cikornyás betűire is. A vaskos könyvet a híres-neves Cincogi Ábrahám uram forgatta.

Igen tehetős, módos emberek. — akarom mondani egerek voltak Cincogiék s nagy nevékhöz méltó, rangos lakásuk volt a kamara legelőkelőbb zugában, a fűszerszekrény mögött.

Ott laktak már egéremlékezet óta. Nagypajuktól örökölték a gyönyörűséges kuriát. Az oszlopos tornácra inycsiklandó kilátás nyílt a kamrában felhalmozott tengersok jóra.

A rúdon halványpiros sonkák, karcsú kolbászok himbálóztak, természetes szilékben édes szilvalekvár szunyókált s a polcokon átlátszó birsalma-malackák henteregtek.

— Kutya-fékom teremtette! Kézüldöjtek hékás, mert pitymallatkor vásárra indulunk! — kiáltotta a tekinté-

tes úr, mikor kisillabizálta, mikor tartják Magyarországon az őszi sokadalmat.

Hej, megörült az ifjabbik Ábris meg a tekiütetes asszony. Nem telt belé egy cukorragásnyi idő, szedelőzködött is a ház apraja-nagyja. Ábrahám úr meg előhúta zsebéből a dagadozó bukszát s büszkén megtapogatta:

— Telik ebből még marcipánra is... Hej, — sóhajtott. — be szép is volna az élet, ha nem lenne macska a világon!... — Aztán rágyújtott öblös pipájára s a verpeléti bodorodó füstje csakhamar elverte a gondját.

Az éjszaka olyan hamar eltelt, mintha elharapták volna a végét: nagyot kuberített a kakas s egyszerre megvirradt. No, kapkodta szaporán a gúnyját, haecukáját mindenki s mire a tarka kandur hármat nyújtózott a suton, már ballagott is a Cincogi család Magyarországra felé.

Elöl, jókora kámpósbottal, az öreg tekintetes. Vig nótát nyikorgott a szimája sarka s nagyokat kottyant nyakában a borsallangos kulacs.

(Folytatjuk.)

ÜZENET

Szokatlan alakú, furcsa csomagot hozott a posta. Első pillantásra látszott rajta, hogy faluról jött, nemesak a címzés ákom-bákom betűiről, hanem a kendervásonról is, amelybe bevarrták. Az alakja kerek volt, mosoly és sok derű áradt belőle. Szerényen és szegénylősen húzódtott meg az előszoba kövére, mint egy vidékről váratlanul érkezett szegény rokon, várva, hogy valaki észrevegye.

Meglepett a jövevény és miután jobbról-balról alaposan szemügyre vettem, kibontottam. Nehezen ment a munka, mert aki beletette szöttes ruhájába, tudta, hogy messze útra küldi, jól körülvarrta és erős fonállal még be is kötöz-

te. Az első burok alatt levélke feküdt. Öreges írással, remegő, fáradt kézzel teleírt irkalap. Régi dadám, Kati néni betűi. Azt írja, hallotta, hogy városban kevés most a kenyér, mert kell harcolni fiainknak. Küld hát egy magasított kicsikét, hogy a közelgő szent ünnepen ne kelljen szükölködni benne. Fogadjam olyan szívesen, mint amilyen szerető gondddal ő készítette.

Mosolyogva tettem le a kedves sorokat és kibontottam egészen a csomagot. Ott feküdt előttem hófehér kendőbe kötve a drága hazai kenyér. Hogy szívesen fogadtam-e? Kedvesebb ajándékot nem kaphattam volna. Gyengéden az

HARMONIUM és ZONGORA

vásárlás előtt keresse fel bizalommal

JURÁSZIK zongora, orgona és harmonium

készítő üzemét. Saspalota, I. em. »Hangya« előtti lépcső feljárt. Hangolást és javítást garancia mellett elsőrangú kivitelben, szakszerűen végzi, magas állami kitüntetésekkel, országosan elismert.

Telefon: Manuál: 80.

GAZDASÁGI ÉLET

Örvendetesen megjavult a vármegye mezőgazdaságának helyzete

Jók a vetések és szép gyümölcsstermés ígérkezik

Nagyvárad. Saját tud. Olvasóinkat bizonyára érdekelné, fogja a mezőgazdasági helyzet legujabb alakulása. Annál is inkább, mivel a hideg, esős tavasz jogosan keltett aggodalmat sokaknál. Munkatársunk felkereste Koppány Rezsőt, az EMGE helyi kiadalmosságának a vezetőjét, aki a mezőgazdasági helyzetről a következőkben nyilatkozott:

— A mezőgazdaság helyzetébe az utolsó három hét folyamán lényeges, sőt mondhatni óriási jelentőségű, kedvező változás állott be. A május hó elején beállott több napig tartó, kiadó langyos májusi eső, azt lehet mondani, csodát művelt mindazon helyeken, amelyek belvíztől nem voltak sújtva.

— A szomorú kilátást nyújtó őszi és tavaszi vetések a kedvező enyhe, csapadékos májusban, hihetetlen iramú fejlődést tettek. Azok a búzák, amelyek egyébként is jók voltak, gyönyörű, dús termést ígérnek. A volt közepes minőségű búzák, szintén annyira megjavultak, hogy a legjobb reményekre jogosítják a gazdákat, — sőt — az egész kései, igazán gyenge vetések is, hihetetlen mértékben feljavultak, mindenütt, ott, ahol a talaj képes volt a csapadékot befogadni és ahol a föld egyébként termékképes állapotban van, ugyannyira, hogy ha későbbi baj nem éri, rozsda, jég, vagy más elemi csapás, akkor a vármegye nagy részén, kimondottan jó termésre lehet számítani. Ugyanezt mondhatjuk, a tavasziakra, árpára, zabra, borsóra is, de gyönyörű fejlődést mutat a burgonya, répa, a kaszálók, herések, gyönyörűen fejlődnek. — dús termést ígérnek, úgy hogy ha a takarmány betakarítás idejére az időjárás kedvező lesz, a jövő évi állattartás hihetetlenül kevesebb gondot fog okozni a gazdáknak, mint a múlt évben volt.

— Nagyon jól sikerült a gyümölcsök elvirágzása is, igaz, hogy a szilva ringló-félék, aránylag kevés virágot hoztak ezidén, de amit hozott, az jól kötött, a cseresznye, meggy, alma, körte és a többi gyümölcsök gyönyörűen virágoztak és a termés jól kötött. — ha valami baj nem éri őket később, dús gyümölcsstermésre lehet számítani, ami közéleti szempontról nagyon fontos szerepet játszik.

— Általánosságban elmondhatjuk, hogy Bihar vármegye területén — lezárva a belvíz sújtotta részeket, jó termésre számíthatunk, ha későbbi elemi csapás, (rozsda, jégverés) nem éri a vetéseket, úgy hogy Bihar

vármegye bőségesen fedezni fogja saját szükségletét és a közellátás nehézségei az új aratás kezdetével meg-

MEGNYILT!
„Mátyás“-kert
 Katolikus Körben, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.
 Izletes ételek és italok, cigányzene. Telefon: 18-50.

SZINHÁZ

Vedd le a kalapod a honvéd előtt

Operett bemutató a Szigligeti színházban

A dalos, nótás, gyöngyvirágos honvédparádának hirdetett péntek esti bemutatóban nagyot csalódtunk. Egy tipikus „Made Erdélyi“ tömegcikkét kaptunk csupán, mely a magyar katonaszemély és hazafiúi lángolás célgere alatt újabb giccset lopott a színpadra, minden ötlet és őszinteség nélkül, de annál több hatásvadászással.

Ha nem a Szigligeti Színház, hanem mondjuk egy lelkes műkedvelő gárda vagy rajongó kisdíjakok adják elő a darabot — talán még kedvesnek is tetszene, de komoly színészek az ország egyik mégis csak számottevő színpadán?

Az a leírhatatlan naivizmus és dró-

fognak szünni, ha azok a remények valóra válnak, amiket a természet most ígér.

— Az enyhe, csapadékos időjárás nagymértékben meggyorsította a növényzet fejlődését is, úgy hogy abból a három hétből, amellyel ezidén a természet hátra volt maradva, — ez a körülmény előreláthatólag egy hetet be fog hozni, olyannyira, hogy június közepére joggal remélhetjük, hogy az aratást meg lehet kezdeni — fejezte be nyilatkozatát Koppány Rezső.

rül színre. Teljesen új eredeti kiállítás, gyönyörű muzsika, 3 óras kaczka, sok-sok táncsal.

— Szabadtéri előadások a Múzeumkertben pünkösd vasárnap és hétfőn este fél 9 órai kezdettel. Színrekerül: Farkas Imre: Királyné rózsája című romantikus nagyoperettje, Erzsébet királyné legendás korából. Főszereplők: Jurik Julcsi, Radnóthy Eva, Moóry Lucy, Tanay Emil, Kozma Andor, Barys Béla és Berengh Béla. Szenzációs lovas felvonulások, csodás világitás; effektusok, rendes helyárak. Jegyek: 60 fillértől 320 fillérig. Számozott ülőhelyek. Rossz idő esetén a színházban lesz előadás, ahol Vedd le

Új kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB** műszerész és z. Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

tonrángatott beállítás nem volt méltó a darab komoly célzatosságához. Mi levesszük kalapunkat a honvéd előtt tiszteletből, megbecsülésből magyar szívünk nagy szeretetével, de ugyanakkor elsősorban az ő érdekében el kell, hogy ítéljük a csak megfestett hazafiaskodást, amely aprópénzre igyekszik váltani nagy és szent nemzeti érzéseinket. Helyükbe pedig igenis követeljük az igazi magyar szellemű, katonáink dicsőségét márványbavető, komoly alkotásokat. Mert, hogy ilyenek is vannak, azt felesleges hangoztatnunk.

Színház iroda közleményei:
 — Szabadtéri előadások a Múzeumkertben vasárnap és hétfőn este.

— Vedd le a kalapod a honvéd előtt című dalos, nótás, gyöngyvirágos honvédparádé, mely a tegnapi esti bemutató előadásán oly hatalmas és csodálatlan sikert aratott, szombaton este, vasárnap délután és hétfőn délután 4 órai kezdettel, olcsó helyárakkal ke-

— Mezey Mária, a Víg-színház művésznője és a magyar filmek ünnepeit primadonnája kedden és szerdán este vendégszerepel a színházban Budapest legnagyobb színpadi sikerében a Tűzvészben. Kneith Winter gyönyörű színjátékát Sármágy Miklós rendezi. Mezey Mária partnerei: Moóry Lucy, Bartok Julia, Sármágy Miklós, Barys Béla és Márky Géza lesznek. Mérsékelt felemelt helyárak. Jegyek elővételben már kaphatók. — Szerdán délután 4 órai kezdettel Mezey Mária felléptével Semmerset Maugham világsiker aratott vígjátéka a Színház kerül színpadra rendező helyárakkal.

HETI MŰSOR:
 Szombat este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.
 Vasárnap délután 4 órakor: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.
 Vasárnap este fél 9 órakor szabadtéri előadás: Királyné rózsája.
 Hétfőn este fél 9 órakor: szabadtéri előadás: Királyné rózsája.
 Hétfőn este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.
 Kedden este: Tűzvész. (Mezey Mária felléptével.)
 Szerdán délután 4 órakor: Színház (Mezey Mária felléptével) rendező helyárakkal.

Nyitllevél Fényes Aliz színművésznőkhöz

KEDVES MŰVÉSZNŐ!

Most láttam először nagyváradi vendégszereplése alkalmával. Annál többet olvastam legutóbb a fővárosi lapokból — mondanom sem kell — kedvezőtlen bírálatokat. Szakszerűsködő körök nálunk is röviden így „intézték el“ Magát: megbukott.

A „bukás“ híre természetesen mindenütt elterjedt nálunk is tudomásul vették. Voltak olyanok is, akik nem hittek a fővárosi kritika tárgyilagosságában s éppen az egyöntetű ledorongolás keltett jogos gyanút a művésznő „bukását“ illetően. Könnyűség kedvéért a következőkben már nem is macskakörömöm a „bukást“ — ma már Maga is lemerte reális értékét s mi is tudjuk, hogy mennyire kell komolyan venni.

Tehát a bukás után jött ide hozzánk, megszámlálhatatlan rossz kritika izgalmai után. Bátorság, sőt egyenesen merészség kellett ehhez. S a kritika itt sem mert lényegében mást mondani, mint a fővárosi boncok.

A színház sem télt meg, ezt Maga keserűen tapasztalta s a keserűség nyomzó lelkiállapotának fojtott érzései észrevehetően belevegyültek játékába is. Tudom, hogy könnyű volt sirni, könnyű volt a keserű bánatba fulladó hangot megtalálni.

Azonban nem bízzuk el magunkat. Nagyvárad már nem jelenthetett sem újabb, sem nagyobb bukást. Ha mégis fáj a nagyváradi közönség magatartása, ez érthető. Ismeri ezt a fájdalmat mindenki, aki a nyajszelem szarnokával küzd — legtöbbször eredménytelenül.

Ezt a levelet nem vigasztalásul, nem bátorítás céljából írtam. Nem. Maga, aki a csütörtök délutáni előadásán száz s egynehány embernek olyan döbbenetes lelki mélységeket tárt fel és olyan finoman, egyszerűen oldotta meg szerepének lélektani problémáit, nem szorul sem vigasztalásra, sem bátorításra.

Inkább valamire szeretném figyelmeztetni.

Nézzen jól körül, emlékezzék vissza utolsó hónapjaira: nem bántotta meg valakit Budapesten? Olyasvalakit, aki vezércsahos a kritika berkeiben? Különösen gondoljon arra, hogy a férfiak hiúsága sokkal végtelenebb, mint a nőké. Nem is igen lehet segíteni ezen, ha így történt, de a jövő küzdelmeiben jól eligazíthatja a helyzet pontos ismerete.

Nagyváradon azonban ez sem elég. A mi városunk igényes és sokat vár vendégeitől. „Száz és tulságosan komoly“ színdarabokkal senki sem lehet biztos sikerében. Nagyváradon csak a látványos, mókás, görögütözes operettekkel lehet nagy sikert elérni. Ha pedig két hastáncost, vagy köldöknéző fakirt is hoz majd magával, akkor verekedni fognak a jegyekért.

Egyébként sokak nevében köszönöm tisztán, reklámmentes művészetét. Remélem és hiszem, hogy a tömeghisztéria lecsillapodása után nem marad el az elégtétel. Ehhez Magának és mindenkinek, aki meg van győződve igazáról, teljes joga van.

Tisztelettel:
 Egy érdektelen.

Mágyori Lajos
 URIDIVAT SZABÓSÁGA
 a Kat. Kör épületében megnyílt
 25 éve fennálló

MEGNYILT a Szent László-téri „MAKSAY“ étterem és söröző
 az autóbussz állomásnál
 izletes ételek és italok. Jó cigányzene.
 A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
Maksay Gábor vendéglős.

Kibővítik a közellátásügyi hivatal hatáskörét

Lapértesülés szerint a közellátásügyi hivatal hatáskörét kibővítik és a jövőben ennek szervei veszik át a liszt-, cukor-, textil-, szappan- és cipőellátás ügyeinek irányítását.

RADIÓ

VASÁRNAP, MÁJUS 24. Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.45 Hírek.
9.00 Református istentisztelet. Igét hirdeti Ravasz László dr. püspök.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi Föplébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben dr. Hamvas Endre apostoli protonotárius, kanonok mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdeti Raffay Sándor dr. püspök.
12.15 Levente-félóra.
12.55 Szűz Mária, Magyarország patronája. P. Böle Kornél előadása.
13.10 Mária hónapja. Hanglemek.
13.20 Az 1. honvédegyezred zenekara.
14.00 Művészlemez.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

- 15.00 Gazdasági szakelőadás.
15.45 Magyar Tárogatógyűttes.
16.05 Híres magyar tréfák. Felolvasás.
16.20 A Miskolci Vasutasok ének-kara.
16.40 Közművelődési előadássorozat.
17.20 Utry Anna és Orbán Sándor énekel, kíséri Farkas Jenő cigányzenekara.
18.10 Kemény János báró beszél Marosfőről.
18.35 Az olasz rádió műsorából.
19.20 Stefániai Imre zongorázik.
19.40 Hangképek a pünkösdi sportjáról. Majd: Sporteredmények.
20.10 Könnyű zene — könnyű percek.
21.10 Hírek, löversenyeredmények.
22.15 Tavasz dalomok.
23.25 Pertis Pali cigányzenekara.

Budapest II.

- 11.15 Mursi Elek cigányzenekara.
12.15 Az 1. honvédegyezred zenekara.
15.00 Buttola Edé tánczenekara.

Férfi ruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1 (udvarban) Hívásra házhoz jövök

- 17.45 Majthényi György meséi.
18.10 Szalonnótós.
18.45 A medve. Grotteszk játék.
19.00 Szórakoztató hanglemek.
19.35 Zrínekzy József előadása.
20.00 Hírek.
20.10 A kolozsvári Irodalmi és Művészeti Hetek műsorából. Bohémélet. Dalmű négy képen.
HÉTFŐ, MÁJUS 25.
Budapest I.
8.00 Fohász Szózat. Reggeli zene.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet. Igét hirdeti Szent-Iványi Sándor vezetőlelkész.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a szentistvánvárosi Bazilikából. A szentbeszédet dr. Hamvas Endre mondja.
11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Kricsfalussy Ferenc segédlelkész mondja.
12.20 Időjelzés, vízállásjelentés.

Önnállósítási alaplól létesített új üzlet

Vadász, horgász, bőrdíszmű, illatszer, háztartási és játékaru szaküzlet megnyitott A n. é. közönség szives pártfogását kéri

JAKAB LÁSZLÓ Rákóczi-út 4 szám.

- 12.30 Az Operaház zenekara.
13.35 Mária hónapja. Hangfelvétel.
14.00 Művészlemez.
15.00 Vitéz Guillaume Arpád nyugalmányu altábornagy előadása.
15.30 Az 1. honvédegyezred zenekara. Vezényel Pongracz Géza.
15.50 Lovik Károly elbeszélése.
17.20 Fonyóád Ernő előadása.
17.30 Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál és Gaudi-Tassi Ignác tárogatózik.
18.25 Mécs László verseiből ad elő.
18.40 Linz Márta hegedül.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Táncczene. Vécsey Ernő jazzegyüttese játszik.
19.45 Hangképek pünkösdi sportjáról.
20.10 A három testőr. Vigjáték három felvonásban.
21.40 Hírek, sport- és löversenyeredmények.
22.15 Beszkart zenekar.
23.25 Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál és Cselényi József énekel.

Budapest II.

- 11.15 Szórakoztató zene.
18.15 Kőszegi László előadása.
18.30 A Csepeli Papírgyár Dalköre.
18.55 Nagyvárad templomai. Kertész János előadása.
19.10 Linz Márta hegedül.
19.25 Rafael Viktorné felolvasása.
20.00 Hírek.
20.10 Világhírű karmesterek.

KEDD, MÁJUS 26. Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Sovinsky László szalonzenekara.
11.20 Operaáriák.
11.40 Divattudósítás.
12.10 Lovási Ferenc cigányzenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Zenekari művek.
15.20 Furka Gizella zongorázik.

- 15.45 Uher Zita énekel.
16.15 Gyermekekdelután.
17.15 Szabó Kálmán jazzhármasa.
17.40 Dr. Puskás Lajos előadása.
18.05 Filharmoniai zenekar.
18.35 Kolozsvári Grandpierre Emil elbeszélése.
19.20 Rádiózenekar. Közreműködik Madaras Gizella (fütty).
22.10 Németh László beszél Adyról és kortársairól.
20.40 Az Operaház zenekara.
22.40 Oláh Kálmán cigányzenekara.
23.25 Magyar Revü Tánczenekar.
00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.40 Ruszin hallgatóinknak.
18.10 Mezőgazdasági félóra.
18.35 Olasz nyelvtanítás.
19.00 Mozart g-moll szimfónia.
19.25 Berda József és Jankovics Ferenc verseiből előadó Baló Elemér.
20.00 Hírek.
20.10 Üzletversenyeredmények.
20.20 A kassai rádió műsorából.

Bel- és külföldi **kerekpárok** elsőrangú minőségben **részletre is**
Pálffy Jenő
Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24.
„KUHNE” LERAKAT
Állandó alkatrész raktár. Szakszerű javítások.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Elcserélném a Teleki-utcai református templom közelében levő 4 szobás, fürdőszobás lakásomat Olasziban fekvő 2 szobás komfortos lakással. Címeket a kiadóba kérek „Olcsó lakhé” címre. 489

Szépen butorozott utcai szoba, előszobával kiadó. Csáky-u. 58. 484

Egy szoba, konyha kiadó, hálószoba butor eladó. Francia-u. 17. 481

Külön bejárattal 2 ágyas butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt, kertés magánházban kiadó. Berkovits Ferenc u. 8. 477

Üres szoba kiadó. Rákóczi-út 20. 476

Adás-vétel

Lebontásra készülő épület anyag teljesen vagy részben eladó. Attila-u. 25. szám. 492

Egy körpáncélos koncert zongora és különféle butorok eladók. Érdeklődni lehet Török Ignác-utca 47. 491

Spenótot minden mennyiségben vásárolj Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. főzelékszárító üzeme, Anyos Pál-u. 2-6. sz. 488

Törzskönyvezett angoranyulak, fajtiszták darabonként vagy nagyobb tételben kettőre eladó. Balogh. Teleky Pál-utca 31. 486

Szőnyeg, nagy szmirna, összekötő perzsák eladók. Szigligeti-u. 17. emelet. 480

Jégszekrény, nagyobb háztartás vagy vendéglő részére, valamint kertibutorok olcsón eladók. Standard, Mussolini-tér 8. 475

Jókarban levő Wertheimsekénynt megvételre keresek. Cim a kiadóban. 472

Elkeltetés miatt két kisebb magánház sürgősen eladó. Szent József-u. 18. 470

Villanyvilágítási lámpákat 2 szoba felszerelésére keresek. Levelezőlapon kérek ajánlatot Beck, Rimanóczy-utca 8. szám 7. ajtó. 469

Felesbe ngoranyulakat, kiadók s eladók. Gubancos szőrt veszek. Madár-u. 15.

Eladó 2x3 szobás déli fekvésű urilakásos ház nagy udvarral. Kettőszobás hátság lehetséges. Értekezni: Bányainé, Kálvária-u. 24. 463

Eladó 220 literes pálinkafőzőüst cca. 20.000 ócska téglá, ajtók, ablakok. Alsókerősoldal 58. 456

KIÜRÜLT PESTÉKES HORDÓK jutányos áron eladók. Szent László-nyomda R. T., Szilágyi Dezső-utca 5.

SZÉP, keveset használt mély gyerekkocsi eladó. Petőfi-utca 17.

Eladó lemezolló és kétkerekű rugós kézikocsi, Nilgész-telep, Toborzó-utca 3 Csuzi. 396

Különféle

Brandisz magánvomozó iroda, nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodósey-u. 30. 471

Mennyezet-radirozás. Füstös, poros falait kitünő eljárással tisztítom, hívásra bemutatom. Máté, Lakatos-u. 20. 482

Nincs öröme ruhában, nem csinósak ugye? Nem is lesz, míg megfelelő, morens szabású fűző nélkül fog öltözködni! Az elegáns, jó, szép öltözködést, egy jó helyen készült, sikkes szabású fűző képezi, aminőt **KOVÁTS SÁNDORNÉ specialistánál** rendelhet. (Nilgész-telep, Szent Gellért-u. 10.), hol minden e szakmába vágó **különlegesség** rendelhető.

Fényképezeti műterem központban, elutazás miatt átadó. Cim a kiadóban. 490

Pénzes társat keresek, iparral és százzal rendelkező 100-150 százalékos tisztá haszon, ki pénzt használati akarja, bizalommal adja le címét a kiadóban. 474

Keresek dohány nagyvárad céljára rektár, iroda és várakozó helyiséget. Ajánlatokat dr. vitéz Bérczy Endre, Össi-telep, Virág Benedek-u. 4. szám alá kérek. Ügynököket díjazok. 467

Állást keres

Házmesteri állást, 7 éves gyakorlati keres szerelő szakember. Cím a kiadóba kér. 473

Mindenesnek ajánlkozok rendes fiatal lány azonnaira. Cím: Nagy Róza, Frangepán-u. 23. szuterin. 463

Állást nyee

Felvidéki cukorkagyár keres 1942. június 1-ji belépésre nagy gyakorlattal bíró cukorka-készítő mestert. Ajánlatok „Rcyal” cukorka- és csokoládégyár, Ungvár, Drugeth-tér 33. címre küldendők. 454

Egy gépész munkás férfi szabóság-hoz és több női kézimunkát felveszek. Jelentkezni délelőtt. Cím: Gróf Tisza István-u. 21. Egyenruha. 485

Kereskedelmi érettségivel és könyvelési gyakorlattal rendelkező fiatal férfi, vagy női öskeresztény munkasort keresünk. Részletes írásbeli ajánlatot a Váradi Malom és Ipartelep R. T., Kocsán János-utca 21. címre kérünk. 483

Tex és gép zwikkoló, valamint egyéb aljammunkásokat keresünk. Muhary cipőüzem, Kossuth-u. 9. 479

Háztartásbéli kereszény hölgyek saját lakasukon folytatandó szép nőies háziipari munkára előjegyeztenek. „Kereszények Szövetkezeténél” Nagyvárad, Szent László-tér 4. II. 74. Pajkossy tánciskola fölött. 478

Félix fürdőben fodrászno felvételeik. 464

Elveszett

Elveszett Kovács Imre Pataki Tibor-u. 10. névre kiállított kenyérjegy. Kérem a t. kereskedőket, hogy ne szolgáltatassanak ki semmit és értesítsenek. 487

Elveszett Csikós György névre kiállított összes élelmiszer jegyek. Kérem a megtalálót hozza Attila-u. 8. alá. 451

KIADÓTULAJDONOS:
SVENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.